Uitvoeringsprogramma

BErgeijkENERGY

2023

Gemeente Bergeijk

Datum: 1 oktober 2022

Inhoud

Inleiding 5
1. Ontwikkelingen klimaat en energietransitie 6
1.1 Landelijk 6
1.2 Provinciaal 7
1.3 Regionaal 8
1.4.1 Subregionaal: Kempengemeenten 9
1.4.1 Subregionaal: Klimaatportaal 10
1.5 Lokaal: Bergeijk 11
2. Stand van zaken uitvoeringsprogramma BErgeijkENERGY 2022 21
3. Uitvoeringsprogramma BErgeijkENERGY 2023 24
Bijlage 1 Stand van zaken per project 26
1. Duurzaam Gebouwde omgeving 26
2. Duurzaam Werken 35
3. Duurzame Mobiliteit 38
4. Duurzame gemeente 40
5. Hernieuwbare energie 41
6. Klimaatadaptatie 47

Inleiding

Afgelopen jaar zijn steeds meer mensen zich zorgen gaan maken over de stijgende energierekening en onze afhankelijkheid van het buitenland voor de levering van gas. De roep om besparen op de energiekosten en meer productie van duurzame energie in eigen land om minder afhankelijk te zijn is daarmee urgenter geworden.

We zien dat terug in het landelijk beleid. Men wil een versnelling van de energietransitie. Met name voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving en de opwek van grootschalige duurzame energie wordt gekeken naar decentrale overheden zoals gemeenten. Zij gaan voor een belangrijk deel deze versnelling organiseren.

In de gemeente Bergeijk streven we ernaar om in 2030 energieneutraal te zijn en daarmee de uitstoot van CO2 te reduceren. Het programma BErgeijkENERGY geeft inzicht in hoe we dat de komende jaren willen bereiken. Het programma omvat een groot aantal projecten.

Jaarlijks stellen we het uitvoeringsprogramma BErgeijkENERGY op en leggen dat voor aan de gemeenteraad. We doen dit op basis van de ervaringen van afgelopen jaar en ontwikkelingen die er ontegenzeggelijk plaatsvinden op het gebied van de energietransitie. Ook de ontwikkelingen in het Rijksbeleid zullen een uitwerking hebben op het uitvoeringsprogramma. Hierdoor zullen zich nieuwe projecten aandienen. De projecten worden vervolgens uitgewerkt, beoordeeld en opgenomen in het jaarlijkse uitvoeringsprogramma.

In december 2021 is het uitvoeringsprogramma's voor 2022 vastgesteld. Zoals we in het programmaplan BErgeijkENERGY hebben afgesproken, komen we aan het eind van 2022 terug bij de gemeenteraad met de resultaten tot nu toe en stellen een nieuw uitvoeringsprogramma voor het jaar 2023 vast.

In het onderliggende document vindt u:

- De stand van zaken van de projecten zoals voorgesteld in het uitvoeringsprogramma BErgeijkENERGY 2022. Het meetpunt van deze stand van zaken ligt op 1 september 2022.
- De cijfers uit de Klimaatmonitor 2020 zijn ons ijkpunt als het gaat om het energieverbruik, de opwek van hernieuwbare energie en de (reductie in) uitstoot van CO2 van de gemeente Bergeijk.
- Het uitvoeringsprogramma BErgeijkENERGY 2023.

1. Ontwikkelingen klimaat en energietransitie

De opwarming van de aarde is nu overal op aarde merkbaar en de oorzaak is de menselijke uitstoot van broeikasgassen. De recentste rapporten van het IPCC laten zien dat het steeds moeilijker wordt om de opwarming van de aarde tot 1,5 graad te beperken, en dat ook een scenario van 1,5 graad opwarming al grote consequenties heeft voor de volgende generaties. Door het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen kunnen we CO2 uitstoot beperken. Op die manier kunnen we de negatieve klimaatgevolgen nog tot een bepaald niveau beperken.

1.1 Landelijk

De stijging van de gasprijzen sinds de zomer van 2021, afbouwen van de gaswinning in Groningen, het schokkende IPCC rapport, overstromingen in Limburg in 2021, toenemende droogte en het uitbreken van de oorlog in Oekraïne hebben ervoor gezorgd dat de noodzaak op de uitvoering van het Nederlandse Klimaatakkoord groter is geworden.

In het ontwerp Beleidsprogramma Klimaat kondigt het kabinet aan verschillende instrumenten in te zetten. Dan gaat het om subsidiëren, normeren en beprijzen. Het doel voor de vermindering van CO2-uitstoot voor 2030 in de Klimaatwet wordt aangepast naar minstens 55% CO2 reductie.

Het beleidsprogramma is per sector verder uitgewerkt. Voor de gemeente zijn met name de plannen voor de sectoren mobiliteit, elektriciteit (energiesysteem) en gebouwde omgeving van invloed.

Gebouwde omgeving

Als onderdeel van het Beleidsprogramma Klimaat worden voor de gebouwde omgeving de plannen kenbaar gemaakt in het Programma Versnelling Verduurzaming Gebouwde Omgeving (juni 2022).

Doel is meer besparen en isoleren. Met een prioriteit voor mensen met een smalle beurs en een energetisch slecht geïsoleerd huis.

Om huishoudens te kunnen bereiken die aanvullende ondersteuning nodig hebben, zet het isolatieprogramma ook in op een lokale aanpak (Nationaal isolatieprogramma). Er komen extra middelen naar de gemeenten om lokale isolatieaanpakken te ondersteunen. Gemeenten krijgen de ruimte om aan te sluiten bij de al bestaande aanpak, instrumentenkeuze en infrastructuur. De middelen voor de lokale aanpak komen bovenop middelen die al uitgetrokken is voor hulp in energie besparen voor huishoudens die het hardst getroffen worden door de stijgende gasprijzen.

Gemeenten worden ondersteund bij de lokale warmtetransitie zowel met middelen als met begeleiding. Woningen met Energielabels E, F en G worden uit gefaseerd. Begrippen als betaalbaarheid en woonlastenneutraliteit worden uitgewerkt.

Energiearmoede

Vanuit het Rijk is er in 2021 en 2022 ook aandacht voor de problemen bij huishoudens met minder financiële draagkracht en een hoog energieverbruik door energetisch slechte woningen. Eind 2021 worden er middelen ter beschikking gesteld aan de gemeenten om energiearmoede aan te pakken. Deze middelen kunnen ingezet worden voor bijvoorbeeld energiebespaaradvies of energiebesparende maatregelen. Hiermee kunnen bewoners aan de slag om hun energierekening te verlagen. Halverwege 2022 worden hier nog eens extra middelen voor vrij gemaakt vanuit het Rijk.

De gemeente heeft tot 31 december 2023 de tijd om hiervoor plannen te maken en deze uit te voeren.

Deze middelen bestaan dus naast de financiële energietoeslag waar inwoners met energiearmoede aanspraak op kunnen maken.

Energiesysteem

In het totale energiesysteem, inclusief thema's als warmte & mobiliteit, krijgt 'elektriciteit' een steeds grotere rol. De vraag naar elektriciteit vanuit de industrie, mobiliteit en de gebouwde omgeving is de afgelopen jaren zeer significant gestegen. Tegelijkertijd moet in de energietransitie steeds meer elektriciteit gehaald worden uit duurzame energiebronnen zoals grootschalige zonne- en windenergie.

De druk op het elektriciteitsnet wordt steeds groter en moet daarop worden aangepast. Het kabinet zoekt naar snelle oplossingen op korte termijn, maar kijkt ondertussen ook naar wat er op lange termijn tot 2050 nog nodig is om het elektriciteitsnet betrouwbaar te houden en ervoor te zorgen dat er weer structurele capaciteit ontstaat. (Programma Energie Hoofdstructuur en Nationaal Energie Systeem 2050). Het Rijk, netbeheerders en andere stakeholders steken de komende jaren tientallen miljarden in het uitbreiden van de capaciteit van het reguliere elektriciteitsnet, maar investeren tegelijkertijd ook in alternatieve oplossingen zoals bijvoorbeeld de productie van groene waterstof via windparken op zee.

Klimaatadaptatie

In 2014 zijn landelijke klimaatadaptatie doelen gesteld in de Bestuursovereenkomst Deltaprogramma, welke gelden voor alle Nederlandse overheden. Doel: In 2050 moet heel Nederland volgens het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie klimaatbestendig ingericht zijn. Om dat te bereiken, moet ruimtelijke adaptatie in het beheer, het onderhoud en de inrichting van de leefomgeving geborgd worden. Dat doen de overheid en private partijen via wetten, visies, plannen en standaarden.

In het Deltaprogramma 2022 geeft aan dat we Nederland moeten beschermen tegen hoogwater en overstromingen, zorgen voor voldoende zoetwater en bijdragen aan een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van ons land.

1.2 Provinciaal

De Provincie Noord-Brabant heeft in navolging van het Klimaatakkoord ook de ambitie om in 2050 100% duurzame energie te gebruiken (Omgevingsvisie, 2018) waarvan 50% al behaald moet zijn in het jaar 2030. Om deze ambitie te behalen is het nodig om de komende jaren een versnelling in te zetten. In februari 2021 is daarom het 'Uitvoeringsprogramma Energie 2021-2023' (een herijking van de vorige versie) vastgesteld om ervoor te zorgen dat de versnellingen ook kunnen gaan plaatsvinden. De Provinciale doelen uit de Brabantse Omgevingsvisie (2018) en de Brabantse Energieagenda 2019-2030 (2018) zijn hierbij leidend. Toch ziet de Provincie haar rol als enigszins beperkt, aangezien het grootste gedeelte van de opgave gerealiseerd moet worden door andere overheden (het Rijk en de gemeenten). De Provinciale rol is vooral gericht op het houden van (boven)regionaal (ruimtelijk) overzicht en regionaal handelingsperspectief ten opzichte van de gemeenten en de uitvoer van het Klimaatakkoord.

Ook op Provinciaal niveau spelen ontwikkelingen ten aanzien van de energietransitie. Zo wordt er onderzoek uitgevoerd- en gewerkt aan het 'toekomstige Brabantse Energiesysteem' met bijbehorende infrastructuur voor 2050.

De Provincie heeft een aantal kernactiviteiten waarbij men ondersteuning biedt ten aanzien van energietransitie.

- De Provincie is bestuurlijk en ambtelijk betrokken bij het opstellen van de RES voor de MRE. Ze helpt mee in de lobby voor oplossingen aangaande problemen die ontstaan zijn (bijv. congestie), is medefinancier voor bepaalde concrete projecten en biedt daarnaast ook (ambtelijke) capaciteit en denkkracht om de RES te herijken, maar ook om tot daadwerkelijke uitvoering te komen.
- In het kader van de versnelling verduurzaming gebouwde omgeving wordt er ondersteuning geboden aan gemeenten. Het 'Expertise Team Warmte' organiseert sprintsessies voor de duurzaamheidsambtenaren van de MRE-regio rondom de uitvoeringsorganisatie die nodig is om de warmtetransitie organiseren.
- Verder ondersteunt de Provincie de afzonderlijke gemeenten nog bij kleine- en grote energieprojecten. Bij het proces voor grootschalige opwek in de Kempen, zijn ze via de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM) betrokken bij een onderzoek naar waterstoftoepassingen in de Kempen en denken ze, als aandeelhouder van de netbeheerder, mee met mogelijke oplossingen voor de netcongestie.

Tot slot zijn er ook ontwikkelingen die van invloed zijn op de aanpak van de energietransitie in Bergeijk. De Provincie heeft een nieuwe omgevingsverordening in voorbereiding en verwacht deze vast te stellen per 1 januari 2023. In deze verordening schetst men onder andere dat Gesloten Bodemenergiesystemen (GBES) op steeds grotere schaal in de Brabantse bodem worden geïnstalleerd. Op plaatsen waar deze systemen tot in de diepere grondwaterlagen reiken, ontstaan risico's voor de kwaliteit van het drinkwater voor nu en in de toekomst (bijv. door lekkages van leidingen of het doorsijpelen van vervuilingen uit ondiepere grondlagen naar diepere (grond)waterlagen).

In de nieuwe omgevingsverordening worden daarom regels gesteld aan de maximale diepte voor het verrichten van handelingen in de bodem, zoals boringen, grond- of funderingswerken en regels voor GBES (warmtetoevoeging en -onttrekking). Deze regels zijn erop gericht dat de beschermende kleilaag niet wordt doorboord en dit heeft voor de Kempen grote gevolgen. Het is praktisch vanaf 2023 onmogelijk om in de Kempen GBES te realiseren om te ondersteunen bij de warmtevraag.

Naast de energietransitie zet de Provincie zich ook in voor de klimaatadaptatie. De Provincie wil hierin koploper zijn en ondersteunt de RES-regio's en gemeenten hierbij. De resultaten van de stresstesten en overige goede voorbeelden worden gedeeld via de website https://www.klimaatadaptatiebrabant.nl/voorbeelden/overzicht. Ook heeft de Provincie budget gereserveerd ter ondersteuning van de klimaatadaptatie.

1.3 Regionaal

De regionale samenwerking heeft vooral betrekking op de samenwerking met de 21 gemeenten van de Metropoolregio Eindhoven (MRE), de Provincie Noord-Brabant, Enexis netbeheer en Waterschappen 'de Dommel' en 'Aa en Maas'. De regio is onderverdeeld in vier subregio's; De Kempengemeenten, De Peelgemeenten, het Stedelijk Gebied en de A2-Gemeenten.

Regionale Energie Strategie (RES) voor de Metropoolregio Eindhoven
Als onderdeel van het Klimaatakkoord vraagt de Rijksoverheid aan de 30 RES-regio's om een versie van de Regionale Energiestrategie (RES) op te stellen. De RES-regio's zijn aan zet om ieder binnen hun mogelijkheden een significante bijdrage te leveren aan de energietransitie ten aanzien van energiebesparing, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de grootschalige opwek van duurzame elektriciteit. De RES richt zich op de ambities voor 2030, maar geeft waar mogelijk een doorkijk naar 2050.

Eind 2021 is de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 vastgesteld voor de Metropoolregio Eindhoven (MRE). Medio 2022 is gestart om de gezamenlijke afspraken en ambities in de praktijk te brengen door middel van het Samenwerkings- en Uitvoeringsprogramma (S&UP) RES MRE. Het S&UP biedt het totaaloverzicht van de wijze waarop we in de MRE-regio samenwerken op het vlak van de

energietransitie en concrete stappen zetten in de uitvoering. We werken intensief samen met gemeenten, Provincie, Waterschappen, de netbeheerder(s) en diverse betrokken stakeholders. De hoofdlijnen zijn samengevoegd in het S&UP en beschrijft de basisbeginselen van onze gezamenlijke samenwerking in opmaat naar een herijkte RES.

Als vervolg op de RES 1.0 werken we in formele zin momenteel toe naar een zogenaamd 'RES Voortgangsdocument' naast de formele RES-herijking in de vorm van de RES 2.0 (en zo verder). Noem het een tussentijds status-rapport. Het RES Voortgangsdocument dient uiterlijk op 1 juli 2023 te worden aangeboden aan het Rijk. Het eerder genoemde S&UP voor onze regio is de opmaat naar dit document.

Als gemeente Bergeijk zijn en blijven we, mede door onze kennis/ervaringen aangaande het opstellen van een beleidskader voor grootschalige opwek en ook met het thema netcongestie, bestuurlijk- en ambtelijk nauw betrokken bij de RES. Per september 2022 is Bergeijk Bestuurlijk Voorzitter van de RES MRE.

1.4.1 Subregionaal: Kempengemeenten

De Kempengemeenten werken op verschillende vlakken intensief samen. Zo is er, naast het beleid voor grootschalige duurzame energie, een grote verscheidenheid aan projecten die samen worden opgepakt c.q. waarbij kennis wordt gedeeld. Het gaat dan bijvoorbeeld om de verduurzaming van onze Kempische bedrijventerreinen en de uitdagingen die dit met zich meebrengt m.b.t. de congestie van het elektriciteitsnet.

Klimaatvisie De Kempen

In 2009 hebben de Kempengemeenten de gezamenlijke ambitie vastgesteld om energieneutraal te worden in 2025. Inmiddels hebben de andere Kempengemeenten het doel van sec energieneutraliteit nog steeds, maar het specifieke jaartal wordt niet langer benoemd.

De gemeenteraad van Bergeijk heeft in een aangenomen motie (juni 2021) aangegeven dat de gemeente Bergeijk als aangepast doel voor de ambitie om energieneutraal te worden het jaar 2030 dient te hanteren en hiervoor ook inspanningen moet verrichten om dit doel te bereiken. De komende jaren zetten we als gemeente vol in op de besparing van energie, oplossingen voor het warmte-vraagstuk en de begeleiding van het proces tot realisatie van (grootschalige) duurzame energieopwekking binnen onze gemeente.

Grootschalige zonne- en/of windenergie in de gemeente Bergeijk

De gemeenteraad van Bergeijk heeft het 'beleid voor grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen' vastgesteld tijdens de raadsvergadering van 23 april 2020. De openstelling voor onbepaalde tijd van initiatieven voor zonne-energie op VAB-locaties (enkel binnen bestaand bouwvlak), op voorwaarde dat de bebouwing dusdanig wordt teruggedrongen dat deze past binnen de nieuwe bestemming, is reeds op 1 mei 2020 van kracht gegaan. Daarbij is tevens besloten om Bergeijk Zuid-West aan te wijzen als gebied voor de mogelijke ontwikkeling van grootschalige duurzame energieopwekking. Het voorkeursgebied is inmiddels geruime tijd gesloten voor de indiening van projectvoorstellen.

In totaal hebben twee overgebleven initiatieven binnen de gestelde indieningstermijn een projectvoorstel bij de gemeente opgeleverd. De gemeenteraad heeft met de vaststelling van het beleid besloten om medewerking te verlenen aan maximaal één projectvoorstel in het voorkeursgebied.

Het indienen van een gezamenlijk projectvoorstel was voor de overgebleven initiatieven niet opportuun en om die reden zijn beide projectvoorstellen inmiddels getoetst door het deskundigenpanel, zoals omschreven in het beleid- en toetsingskader, en voorzien van een eerste ronde van feedback. Initiatiefnemers werken inmiddels aan verbeteringen van het projectvoorstel en dienen deze opnieuw in bij de gemeente.

Hierna volgt nog een meerjarig proces (in ieder geval doorlopend in 2023/2024) van o.a. verdere concretisering, afstemming, uitgebreid communicatie-traject, omgevingsvergunning en mogelijk de daadwerkelijke realisatie van een projectvoorstel. In dit traject wordt de Gemeenteraad betrokken doordat zij het definitieve projectvoorstel dienen te behandelen.

Congestie van het elektriciteitsnet

De term netcongestie, de 'opstopping' van het elektriciteitsnetwerk, is erg actueel in de Kempen. Het is sinds eind 2020 niet meer mogelijk voor grotere bedrijven (groter dan een kleinverbruik aansluiting) om een teruglever-overeenkomst voor duurzame energie te sluiten met de netbeheerder (in ons geval Enexis). Sinds februari 2022 heeft Enexis kenbaar gemaakt dat er ook voor de afname van elektriciteit geen offertes meer worden uitgegeven in de Kempengemeenten. In juni 2022 maakte netbeheerders TenneT & Enexis gezamenlijk bekend dat de Provincies Brabant & Limburg in zijn geheel op slot gaan voor zowel de teruglevering- als afname van energie (voor grootverbruikers) https://www.tennet.eu/nl/tinyurl-storage/nieuws/voorlopige-stop-voor-nieuwe-grootverbruikers-van-elektriciteit-in-noord-brabant-en-limburg/. Voorgaande heeft naast gevolgen voor de energietransitie ook ernstige gevolgen voor het economisch klimaat en innovatiekracht van onze regio.

Kleinere initiatieven ondervinden vooralsnog geen hinder en kunnen nog een overeenkomst sluiten met de netbeheerder, maar het is niet uitgesloten dat wanneer er niks verandert dit in de toekomst ook tot problemen zou kunnen leiden. Aanvullend is het vanzelfsprekend tijdelijk niet meer mogelijk om energie op het elektriciteitsnet te leveren wat lastig is voor de in onze regio opgewekte grootschalige duurzame energie met behulp van windturbines en/of zonnevelden op land.

Naast de gesprekken met de netbeheerders (Enexis & TenneT) om korte- en lange-termijn oplossingen te vinden voor deze problematiek, kijken we ook naar andere innovatieve mogelijkheden voor het transport (o.a. Waterstof) en/of opslag (o.a. batterijen) van duurzaam opgewekte energie.

Samen met een bestuurlijke/ambtelijke kerngroep van de gemeente Bladel en Bergeijk, aangevuld met afvaardiging vanuit o.a. Enexis, Brainport Development en marktpartijen hebben we medio 2021 een werkgroep gevormd die zich bezighoudt met de zoektocht naar alternatieve oplossingen met als hoofddoelgroep de Kempische Bedrijventerreinen. Deze werkgroep heeft verschillende doelen gesteld, zoals de lobby richting Provincie/Rijk/netbeheerders om een proeftuinstatus, de benodigde aanpassing van wet- en regelgeving, een technisch onderzoek naar mogelijke alternatieven/oplossingen door onderzoeksbureau Bilfinger Tebodin en ruimte om te experimenteren c.q. financiële middelen om het ook daadwerkelijk te kunnen realiseren. We richten ons in beginsel op de bedrijventerreinen 'KBP' in Hapert en 'de Waterlaat' in Bergeijk.

1.4.1 Subregionaal: Klimaatportaal

Vanaf 2013 werken de gemeenten Bergeijk, Bladel, Cranendonck, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Heeze-Leende, Nuenen, Reusel-De Mierden, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre en waterschap De Dommel, drinkwaterbedrijf Brabant Water samen op het gebied van stedelijk waterbeheer in de zogenaamde werkeenheid Waterportaal ZOB.

Inmiddels is de focus van Waterportaal ZOB verbreed richting klimaatadaptatie en het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). Onderwerpen als wateroverlast, droogte en hittestress staan op de agenda. Er wordt dan ook niet meer gesproken over het Waterportaal ZOB maar het Klimaatportaal ZOB.

Als Klimaatportaal ZOB werken we samen op het gebied van alle klimaatadaptieve projecten. Dit vraagt omschakeling in de inbreng van de gemeenten. Inbreng en actieve deelname vanuit andere delen dan de " watermensen" van de betrokken gemeenten is daarmee cruciaal.

Het Klimaatportaal ZOB werkt samen op het gebied van communicatie klimaatadaptatie, klimaatbestendige bedrijventerreinen en de aanvraag van IMPULSgelden ter ondersteuning van klimaatadaptieve projecten.

1.5 Lokaal: Bergeijk

1.5.1 Programmaplan BErgeijkENERGY

In 2018 is het programmaplan BErgeijkENERGY vastgesteld. Het programmaplan BErgeijkENERGY richt zich op energietransitie en hoe Bergeijk invulling gaat geven aan het bereiken van energieneutraliteit in 2030. Bij de energietransitie gaat het om klimaatmitigatie (klimaatverandering voorkomen). In 2020 is ook het onderdeel Klimaatadaptatie (aanpassen aan klimaatverandering) aan het programmaplan toegevoegd.

Jaarlijks wordt voor de uitvoering van het programmaplan BErgeijkENERGY eind van het jaar een nieuw jaarprogramma voorgelegd aan de raad. In november 2021 is het uitvoeringsprogramma 2022 van het programmaplan BErgeijkENERGY aan de raad voorgelegd. Eind 2022 komen we terug met de resultaten tot dan toe en stellen we een nieuw uitvoeringsprogramma 2023 vast.

BErgeijkENERGY is opgedeeld in Klimaatmitigatie en Klimaatadaptatie.

Op het gebied van Klimaatmitigatie hebben we dit onderverdeeld in 5 thema's:

- duurzaam gebouwde omgeving,
- duurzaam werken,
- duurzame mobiliteit,
- duurzame gemeenten
- hernieuwbare energie

De stand van zaken over de projecten die onder verschillende thema's vallen vindt u in Bijlage 1 'Stand van zaken per project'.

De resultaten die we in 2022 hebben bereikt zijn kort samengevat:

- Tot 5 september 2022 zijn er 109 ontvankelijke aanvragen voor subsidie isolatiemaatregelen.
- Tot 5 september 2022 zijn er 124 aanvragen voor subsidie opwek duurzame maatregelen. Een grote stijging in het aantal warmtepompen.
- De 1046 huurders van woningcorporaties hebben begin 2022 allemaal een energiebespaarbox ter waarde van €70,- ontvangen. Slechts 9% heeft er uiteindelijk voor gekozen deze niet aan te nemen.
- Om inwoners met energiearmoede nog verder te ondersteunen willen we samen met de woningcorporaties door middel van energiecoaches deze groep inwoners nog verder ondersteunen. Bijvoorbeeld door de inzet van een klusteam die bij de mensen thuis kleinschalige energiebesparende maatregelen aan brengen. Met de gidsen van KempenEnergie die bij de huurders een binnenklimaatscan uitvoeren naar het energieverbruik, woon- en leefklimaat, toepassen eenvoudige energiebesparingsmogelijkheden, energiezuinig woongedrag, aanwezigheid van energieslupers en het geven van energiebesparende tips.
- In samenwerking met Kempenenergie is in mei 2022 een Woonexpo 2022 op het Hof in Bergeijk georganiseerd. Opkomst 600 bezoekers.
- KempenEnergie organiseert ook in 2022 EnergieLoketten, Informatiebijeenkomsten en/of OnlineEnergieWorkshops, publicaties in de regionale huis-aan-huisbladen, maandelijkse nieuwsbrieven, energiekrant als speciale bijlage bij de Eykelbergh, neemt deel aan jaarmarkten en beurzen, voert Energiescans uit bij inwoners en ontwikkelt Energieserviceproducten.

- Nieuwe leden van Kempenenergie ontvangen een gratis energiescan voor hun woning. In 2021 hebben 74 huiseigenaren een Energiescan laten uitvoeren. In 2022 hebben we de inwoners 110 gratis energiescans aangeboden zonder dat zij lid hoeven te worden. Hiermee krijgen ze inzicht in de te nemen maatregelen voor een reductie in hun energieverbruik.
- Tot 5 september 2022 zijn er 34 aanvragen voor een duurzame lening toegezegd voor ruim €400.000. De verwachting is dat de reservering van €500.000 dit jaar wordt uitgeleend. De uiteindelijke aanvraag met een financiële toets wordt door SVn verzorgd.
- Uitvoeringplan met een gestructureerde en doordachte aanpak en planning voor o.a. de communicatie(middelen). Uitvoeringsplan en communicatieplan “Mee doen TVW” is opgesteld.
- Eind 2021 zijn 3 BEgreen initiatieven beloond. In de loop van 2022 zijn op initiatief van een inwoonster 29 boomspiegels geadopteerd door inwoners. Bij de Dorpsmoestuin in Riethoven zijn schepjes, schoffels, handschoenen en bezems voor kinderen aangeschaft. Het Bakkerijmuseum ontwikkelt een levend ganzenbordspel dat stimuleert om buiten te spelen en waar ook groen, duurzaamheid en klimaat aan de orde komt.
- Regentonnenactie in Riethoven, in het kader van bewustwording bij inwoners met betrekking tot klimaatadaptatie.
- Van de openbare verlichting zijn er in 2022 in totaal 366 armaturen vervangen. Daarmee komt het totaal na uitvoeringsjaar 2022 op 4208 led armaturen (=75%)
- Het plan voor het verduurzamen gemeentelijk vastgoed is opgesteld.
- Kempisch Ondernemers Platform (KOP) project verduurzaming van bedrijventerreinen is van gestart gegaan op de Waterlaat in Bergeijk. Samenbrengen- en verenigen van bedrijven is voltooid en eerste kopgroep is aan de slag gegaan met het project.
- Informatie- en energiebesparing plichtige bedrijven worden gecontroleerd op hun bijdrage.
- De RES 1.0 is unaniem vastgesteld en men werkt nu aan een ‘RES Voortgangsdocument’ (als tussenstap) ter voorbereiding van de herijking van de RES (versie 2.0).
- Twee overgebleven projectvoorstellen voor grootschalige opwek in het voorkeursgebied Bergeijk Zuid-West zijn voor een eerste maal voorzien van feedback. Initiatiefnemers kregen de mogelijkheid te werken aan verbeteringen en opnieuw in te leveren bij de gemeente (zie voorlopige planning op de website).

  Voor de uitvoering van de projecten in 2022 hadden we vooraf een begroting gemaakt. Deze begroting is in de loop van 2022 iets gewijzigd. Hierdoor lijkt het dat er minder budget zal worden uitgegeven. De redenen hiervoor zijn:
  - De opstart van een geprofessionaliseerd Energiewerkburo door KempenEnergie duurt langer dan gedacht. Inmiddels heeft KempenEnergie twee gelieerde coöperaties opgericht KempenDuurzaam en KempenStroom.
  - Er was nog geen geschikt moment dat we konden starten met het in 2021 genoemde draagvlakonderzoek. In het vervolg noemen we dit het project “Samen-aan-de-slag”. Het idee hiervan is dat wanneer er zich een moment voordoet dat er ‘samen met de buren aan de slag’ gegaan kan worden om bijvoorbeeld uit te zoeken wat de (isolatie)opties zijn (zonder tijdsdruk om daadwerkelijk uit te voeren) dit zeker toegevoegde waarde heeft. Zowel met KempenDuurzaam als met de RES zijn we aan het onderzoeken of we hier iets voor kunnen opzetten.
  - Het begrote budget voor de Subsidie Duurzame maatregelen wordt wel fors overschreden. Oorzaak hiervan is de toename van het aantal aangeschafte warmtepompen.
  - De kosten voor de rapportage uitgevoerd door het Energieburo voor verdere verduurzaming gemeentelijke gebouwen valt iets gunstiger uit.
  - Geen bijdrage aan de Energie-en Informatiebesparingsplicht door extra financiële bijdrage van het Rijk in de richting van de Omgevingsdiensten ter versnelling van de regeling. Hiermee vervalt onze gemeentelijke bijdrage.
  - Benodigd budget voor innovaties m.b.t. opwek en duurzame opslag van elektriciteit is €7500 minder dan begroot doordat we o.a. door de congestieproblematiek nog geen definitief beeld hebben bij een concreet grootschalig initiatief in het voorkeursgebied Bergeijk Zuid-West.

Zoals het er nu uit ziet is voor de uitvoering van de projecten in 2022 is ongeveer €379.970 nodig. Dit is minder dan we hadden begroot (€414.750).

In 2018 is de duurzaamheidsreserve vastgesteld. Deze duurzaamheidsreserve hebben we in 2021 aangevuld met €195.000 zodat we de projecten in 2022 konden doorzetten. Ook in 2023 zullen we budget nodig hebben om de bestaande succesvolle projecten door te zetten en te blijven uitvoeren. Daarnaast willen we ook weer een aantal nieuwe projecten opstarten. Voor de uitvoering van de bestaande en nieuwe projecten hebben we een budget geraamd van €579.500 voor 2023.

Nieuwe projecten die we willen opstarten in 2023 zijn:

- De aanpak van energiearmoede is prioriteit. We gaan aan de slag om inwoners op dit vlak te ondersteunen met advies, uitvoering en energiebesparende middelen.
- Mee doen TVW. Het uitvoering/communicatie plan met een aanpak hoe we de inwoners kunnen stimuleren om samen met verduurzaming aan de slag te gaan zal eind 2022 opgeleverd worden. Hieruit volgen een aantal activiteiten zoals gerichte communicatie, samen-aan-de-slag activiteiten etc.
- Ondersteuning van Kempenenergie. We investeren in het verder professionaliseren van KempenEnergie en in haar gelieerde coöperaties zoals KempenDuurzaam. KempenDuurzaam kan de gemeente ondersteuning bieden in het ontzorgen van inwoners bij het verduurzamen van hun woning.
- Een mogelijk “samen-aan-de-slag” project met woningbezitters over het aanpakken van een “klaar-voor-aardgasvrij” woning uitvoeren samen met KempenDuurzaam.
- Tegelijkertijd vraagt deze tijd om doorpakken en hebben we behoefte aan meer ondersteuning om de energietransitie aan te pakken. KempenEnergie kan hier met al haar vrijwilligers niet altijd aan voldoen. Mogelijk geven de projecten die vanuit de RES worden opgestart aanleiding om daar aan deel te nemen. Zodat we grotere slagen kunnen slaan. We denken dan aan deelname Groene Zone isoleren 2.0.
- Op basis van de rapportage naar het energieneutraal maken van de gemeentelijke gebouwen gaan we een plan maken hoe we dit gefaseerd gaan aanpakken. Hierbij moeten we aansluiten bij de regelingen die vanuit de Rijksoverheid worden gemaakt.
- Vervolg van projecten uit de uitvoeringsagenda Klimaatadaptatiestrategie, o.a. ‘de regentonactie per kern’ en deelname aan het NK Tegelwippen.

Conclusie

De conclusie aan het einde van 2022 is dat er veel gaande is in de energietransitie. En dat heeft zijn weerslag op de plannen van de gemeente. Door externe omstandigheden is energiearmoede prioriteit nummer 1 geworden in 2022. Veel mensen gaan gebukt onder de stijgende energielasten. Tegelijkertijd schiet de vraag naar warmtepompen en isolatie omhoog. Dit heeft weer effect op onze budgetten voor subsidie op duurzame maatregelen.

Met de komst van een nieuw kabinet en de ontwikkelingen op het gebied van energie en grondstoffen worden versneld plannen gemaakt door het Rijk. Voor het uitvoeren van het Klimaatakkoord stelt het Rijk middelen ter beschikking aan de gemeenten. Deze middelen komen via het gemeentefonds beschikbaar en zullen bij goedkeuring door de Raad in de reserve Duurzaamheid gestort worden.

Het Rijk komt daarmee tegemoet aan de wens van gemeenten om uitvoeringslasten te vergoeden. Tot en met 2030 stelt het Rijk in totaal ruim €5,6 miljard beschikbaar voor de uitvoeringslasten van decentrale overheden. Zo wordt de continuïteit geborgd. Voor Bergeijk betekent dit dat er tot 2030 ruim 6 miljoen beschikbaar komt om aan de uitvoer energietransitie te werken.

Daarnaast werkt het Rijk aan de begrippen betaalbaarheid en woonlastenneutraliteit. Deze uitwerking beoogt een uniforme uitleg te formuleren hoe met betaalbaarheid en woonlastenneutraliteit kan worden omgegaan.

De vraag naar betrouwbare informatie wordt steeds groter. Inwoners willen weten waar ze moeten beginnen, hoe zij van het gas af kunnen, wat betrouwbare leveranciers zijn, wat het gaat kosten en welke financieringsmogelijkheden er zijn.

Op lokaal niveau is Vereniging KempenEnergie een belangrijke partner om inwoners van deze informatie te voorzien. Maar het is een vrijwilligersorganisaties die zich ter degen beseft dat de vraag vanuit de Kempengemeenten de komende jaren groot is. Hier proberen zij zich op voor te bereiden door gelieerde corporaties op te zetten die de vraag naar informatie en ontzorging op kunnen pakken. Dit vraagt veel van KempenEnergie: voldoen aan de vraag vanuit de gemeenten en tegelijkertijd een professionele organisatie opzetten. Als gemeente ondersteunen we dit proces maar tegelijkertijd is het soms nodig om externe aanbieders van informatievoorziening en ontzorging in te schakelen. In combinatie met het aanbod van KempenEnergie kunnen we daarmee voldoen aan de vragen vanuit de inwoners de komende jaren.

De congestie-problematiek van het elektriciteitsnet heeft negatieve effecten voor de gehele energietransitie. Nu blijkt dat het de komende jaren naar alle waarschijnlijkheid nog onmogelijk zal zijn om energie terug te leveren, maar ook om energie af te nemen (vooralsnog enkel voor grootverbruikers) heeft dit grote gevolgen voor tal van projecten. Voorbeelden zijn de onmogelijkheid tot het realiseren van zonnepanelen op grote bedrijfsdaken, beperking van grootschalige zonne- en wind-projecten op land, de onmogelijkheid voor bedrijven uit te breiden en zelfs de onmogelijkheid tot nieuwbouw van bedrijfspanden. Dit laatste omdat in dat geval een (nieuwe) aansluiting c.q. overeenkomst met de netbeheerder moet worden gesloten en dat is niet meer mogelijk.

Wat de effecten precies zijn en op welke termijn het probleem zal zijn opgelost blijft op dit moment gissen. De overheden, netbeheerders en marktpartijen zetten momenteel alles op alles op om met name de korte- en middellange termijn problemen op te lossen. Zo zijn de netbeheerders momenteel bezig, als opdracht van het Rijk en de ACM, met een probleemanalyse om te kijken waar de grootste knelpunten zitten en/of waar men eventueel kan versnellen. De lange termijn oplossingen duren helaas nog vele jaren en er worden daarbij termijnen genoemd van >2032. Dat dit probleem nog lange tijd bij ons blijft en voor veel facetten van de energietransitie gevolgen heeft is evident. Het is aan ons als regio om creatief te denken en te bezien of er innovatieve/alternatieve oplossingen mogelijk zijn om op die manier toch e.e.a. te kunnen realiseren.

1.5.2 Resultaat CO2 en Energieverbruik Bergeijk in de Klimaatmonitor

De presentatie van de cijfers met betrekking tot het energieverbruik en CO2 uitstoot worden geleverd op basis van de Klimaatmonitor. https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/

De gegevens van de Klimaatmonitor komen van verschillende bronnen en hebben verschillende doorlooptijden totdat zij openbaar gemaakt kunnen worden op deze portal. Om die reden kunnen half 2022, ten tijde van het opstellen van dit verslag, de gegevens getoond worden tot en met 2020;

Een uitzondering daarop zijn de cijfers van opgewekte zonnestroom; die worden gepresenteerd tot en met 2021;

De trends in het energiegebruik van Bergeijk worden weergegeven in TJ (Terrajoule), een maat voor energie die het mogelijk maakt verschillende energiedragers als aardgas, elektriciteit, warmte en voertuigbrandstoffen bij elkaar op te tellen/ te vergelijken.

In hoofdstuk 2 en 3 is bij de lijst van projecten die in het kader van het programmaplan BErgeijkENERGY worden uitgevoerd een inschatting gemaakt wat ieder project oplevert aan vermindering van de CO2 uitstoot. Na uitvoering wordt dit uiteindelijk zichtbaar in de cijfers die in de Klimaatmonitor staan. Jaarlijks zal de totale uitstoot daardoor dalen.

Totale Energieverbruik

Het totale energieverbruik in Bergeijk in 2020 1345 TJ (2019: 1559 TJ (2018:1545 TJ). Er is dus een afname van energieverbruik van 1559 TJ naar 1345TJ.

Dit cijfer kan afwijken van getallen die in eerder verslagen zijn genoemd. Gedurende het jaar krijgt de Klimaatmonitor bijgestelde gegevens door, vandaar dat hier een afwijkend getal vermeld kan worden in vergelijking met eerdere verslagen.

In onderstaande grafiek 1 wordt het verbruik naar toepassing aangegeven. Sinds vorig jaar geeft men ook aan wat het verbruik van hernieuwbare warmte en zonnestroom 'achter de meter' is. Dit wordt gedaan omdat van veel hernieuwbare warmte en zonnestroom 'achter de meter' men niet weet in welke hoofdsector deze worden verbruikt. De opgewekte energie wordt direct gebruikt in de woning, bedrijf of instelling.

De algemene tendens blijft dat het energieverbruik bij de sectoren gebouwde omgeving, industrie en landbouw ieder jaar afneemt. Wat opvalt t.o.v. 2019 is dat er in de sector Verkeer en vervoer een afname van 164 TJ is te zien. Dit heeft natuurlijk alles te maken met de coronapandemie.

Het gebruik van energie wordt sterk beïnvloedt door de temperatuur. Hoe kouder de winter hoe meer verwarming en dus gasgebruik, hoe warmer de zomer, hoe meer elektriciteitsgebruik door airco's. Bij woningen is hiervoor een correctie toegepast, bij commerciële en publieks gebouwen gebeurt dit niet.

In de onderstaande grafiek valt het energieverbruik voor industrie 2019 en 2020 weg in de grafiek 1. Deze moet respectievelijk 134TJ in 2019 en 126 TJ in 2020.

Grafiek 1: Het totale energieverbruik in Bergeijk verdeeld over de hoofdsectoren

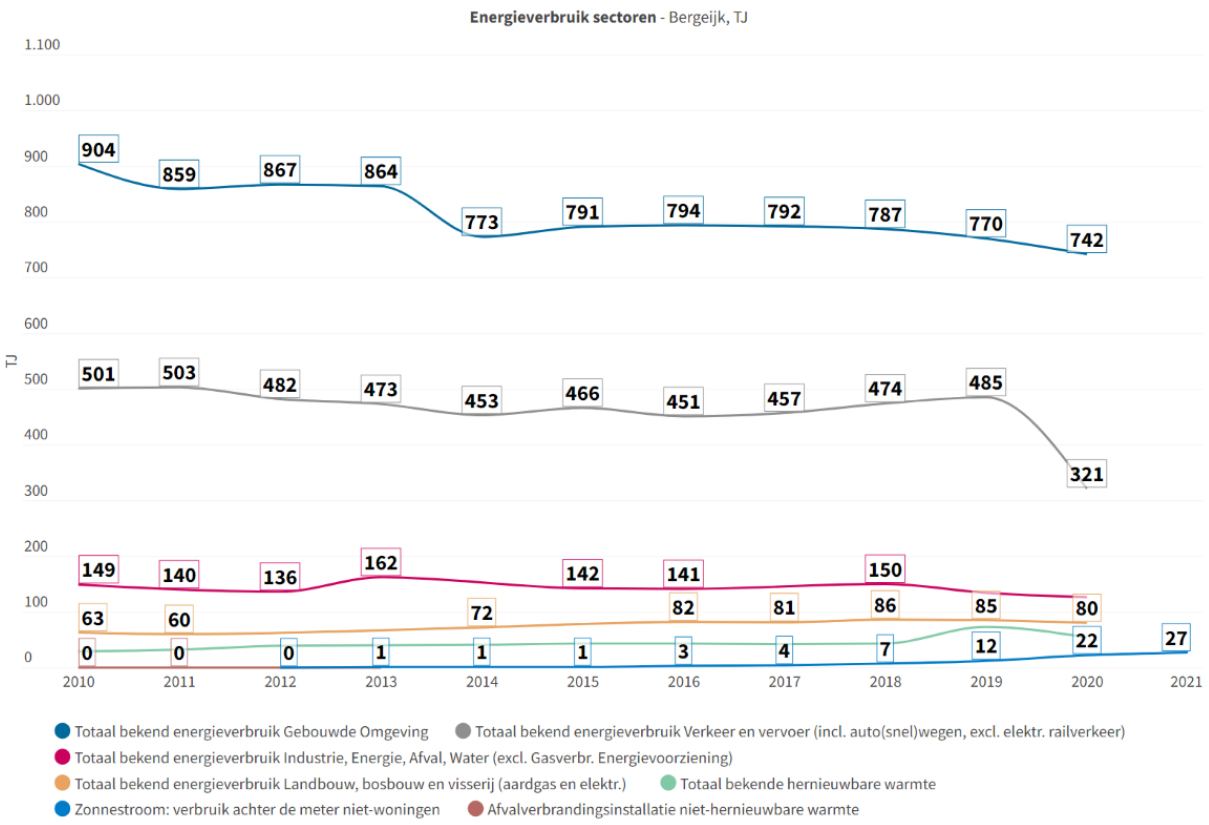

Bron: Berekening (sub)totalen, Berekening brandstof, Optelling en bijschatting o.b.v. CBS-gegevens, Verdeling regionaal totaal o.b.v. verdeelsleutel per gemeente, Schatting zonnestroom

Bron: https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/Dashboard/Energiegebruik/Totaal-bekend-energiegebruik--41/

Hernieuwbare Energie

Het totaal aan hernieuwbare energie is 145 TJ in 2020 (147 TJ in 2019). Hernieuwbare energie is duurzame energieopwekking voor elektriciteit, warmte en vervoer. Hernieuwbare energie wordt opgewekt met zonnepanelen, windmolens, geothermie, biogas of biomassa.

Met name het aandeel zonnestroom is verder toegenomen. In totaal wordt er in 2021 89 TJ (2020 72 TJ, 2019: 39 TJ, 2018:27 TJ, 2017 15 TJ) aan hernieuwbare elektriciteit (voornamelijk zonnestroom) opgewekt.

In de onderstaande grafiek is te zien dat het aantal TJ voor hernieuwd warmte daalt. Van 73 TJ in 2019 naar 54 TJ in 2020. De verklaring hiervoor die is opgevraagd bij de Klmaatmonitor is dat dit te maken heeft met de verwerking van de CBS gegevens door de Klimaatmonitor. In Bergeijk en de regio is niets veranderd. Maar het totaal aan opgewekte warmte in de provincie (bron: CBS) is omlaag gegaan. De klimaatmonitor verdeelt dat provinciale getal over gemeenten naar rato van het opgesteld vermogen. Dus alle regio's en gemeenten krijgen dezelfde provinciale daling te zien.

Naast de 70TJ elektriciteit die is opgewekt door zonnestroom geeft men aan dat 1 TJ is opgewekt in een biomassa WKK-installatie. Het gaat hier om een agrarisch bedrijf die een biomassa ketel heeft sinds 2019 voor de verwarming van zijn stallen (vleeskuikens) is. Zie grafiek 3.

Het aandeel biobrandstof voor het vervoer is gedaald. Dit heeft alles te maken met de verminderde vervoersbewegingen tijdens de coronapandemie.

Grafiek 2: Hernieuwbare energie

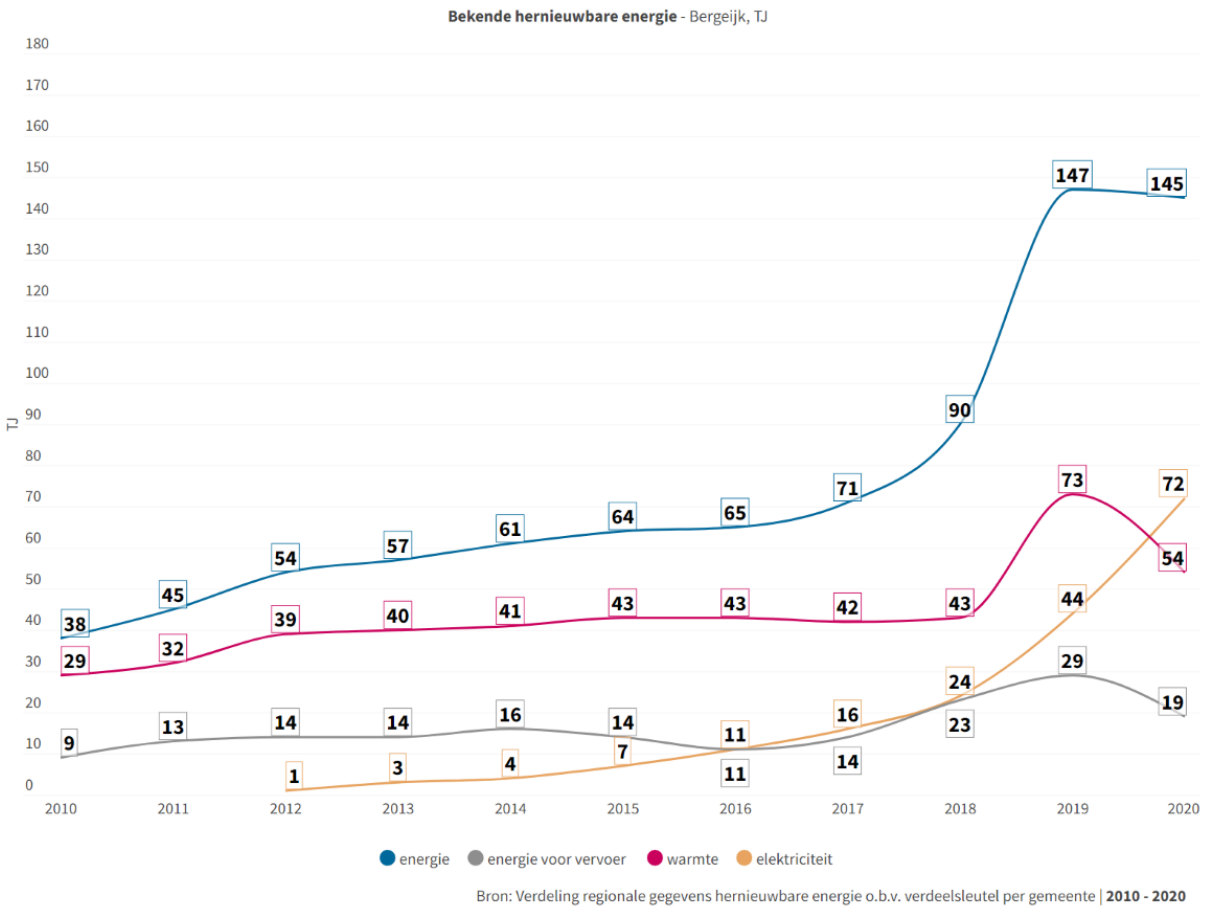

Bron: https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/hernieuwbare-energie/

Grafiek 3: Hernieuwbare elektriciteit

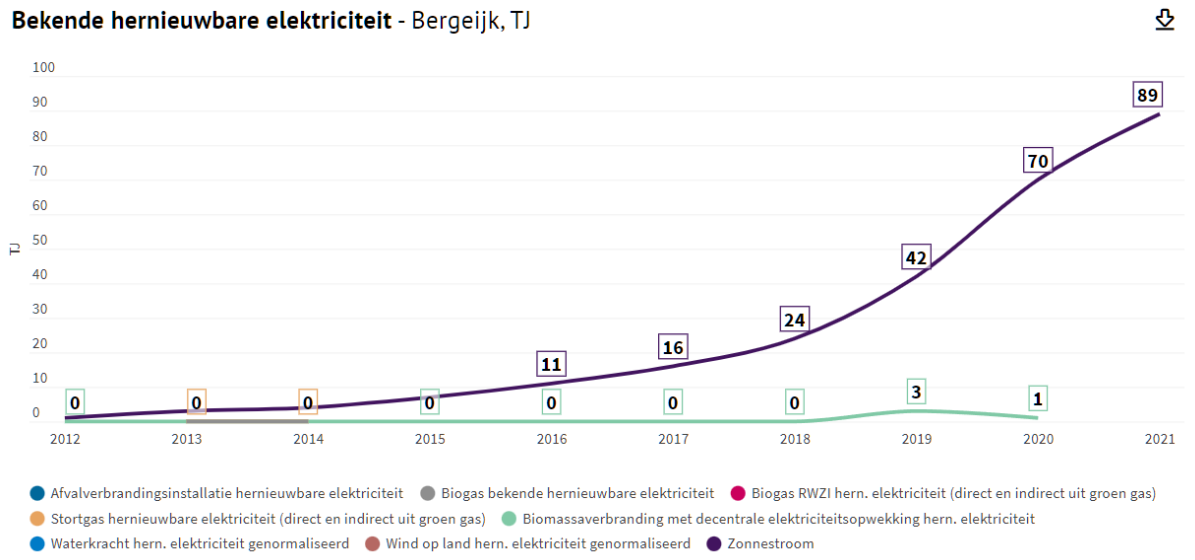

Bron: https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/hernieuwbare-energie/

In de onderstaande grafiek is zichtbaar dat in 2020 het verschil tussen duurzaam opgewekte energie en het energieverbruik in Bergeijk 1200 TJ is.

Grafiek 4 Energieneutraal

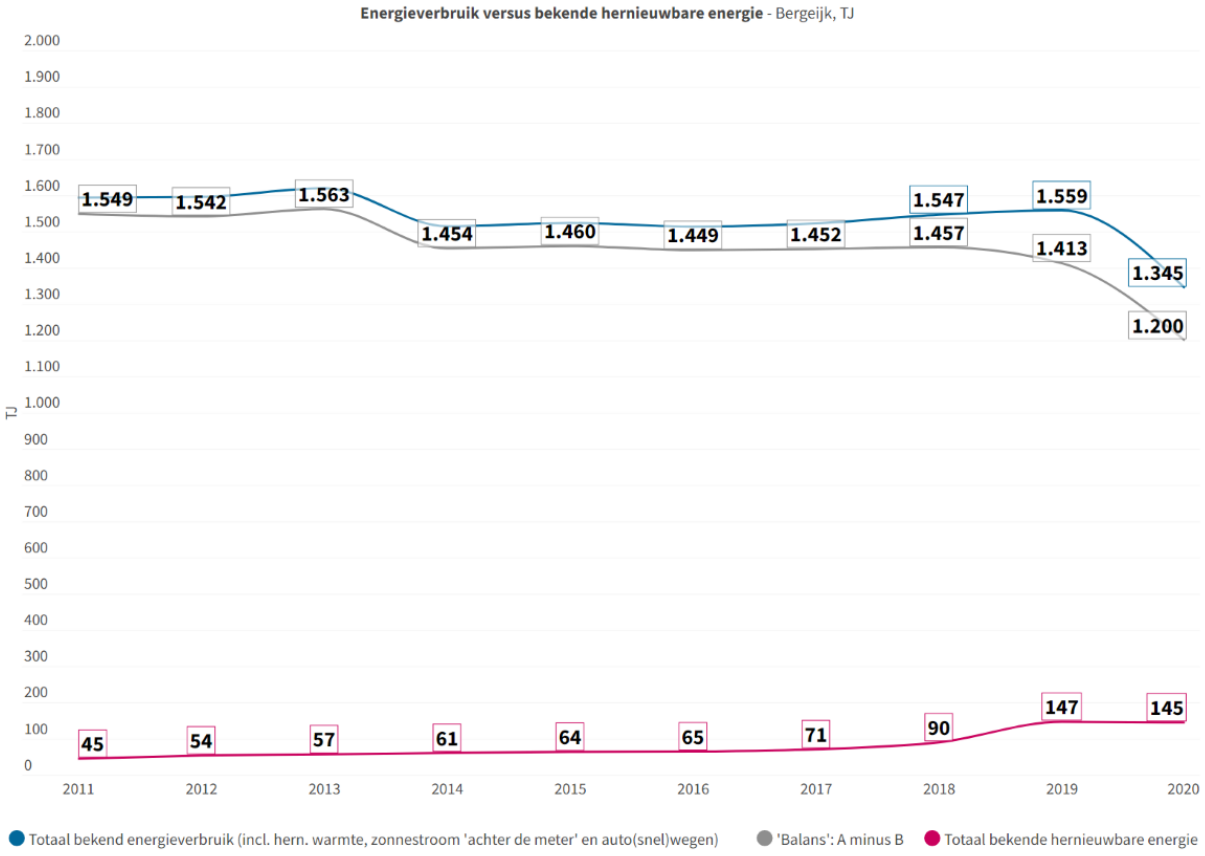

CO2 uitstoot

We zijn in 2018 met het programma BErgeijkENERGY gestart. Tabel 3 laat het verloop in CO2-uitstoot zien. Grafiek 5 toont de CO2 uitstoot per sector volgens de Klimaatmonitor in Bergeijk.

Tabel 3: CO2 uitstoot Bergeijk totaal

Jaar	CO2 uitstoot (ton)	% daling t.o.v. 2018
2018	112.510	
2019	104.031	8%
2020	83.609	26%

Grafiek 5: CO2-uitstoot per sector

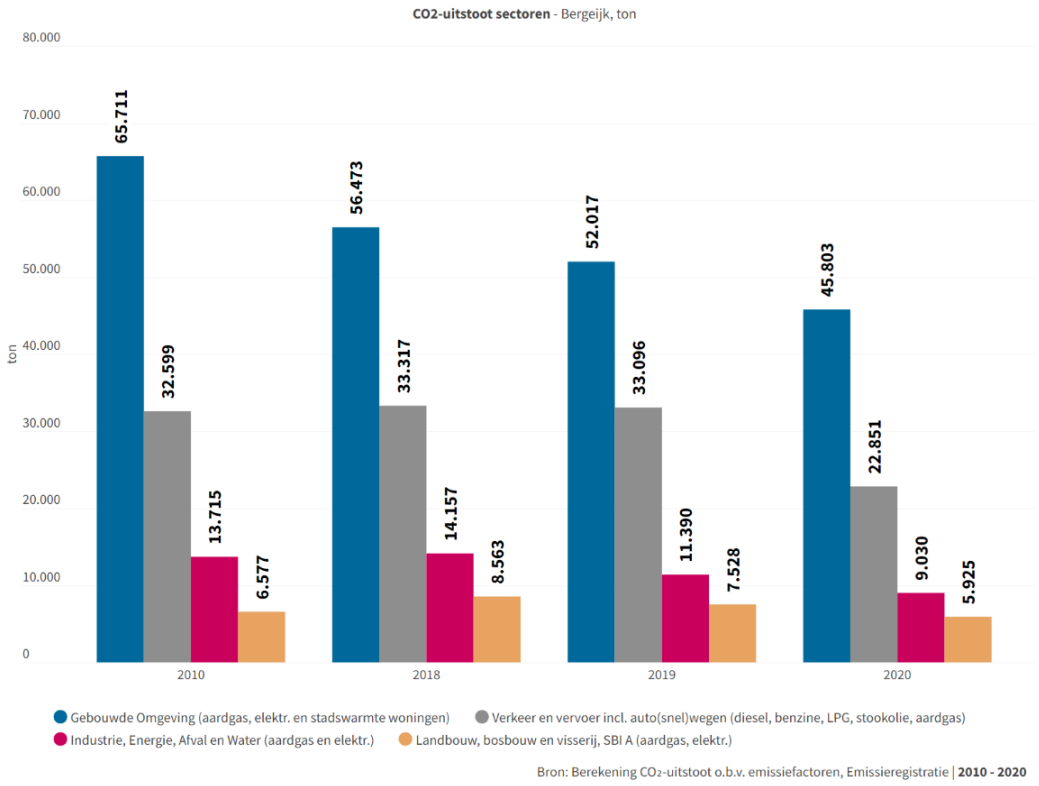

Bron:https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/Dashboard/CO2-Uitstoot/CO2-uitstoot-per-sector--38/

2. Stand van zaken uitvoeringsprogramma BErgeijkENERGY 2022

Hieronder wordt weergegeven:

1.de tabel: Plan 2022, de begroting bij het uitvoeringsplan zoals de raad heeft vastgesteld in december 2021

2. de tabel: Realisatie 2022: de financiële stand van zaken bij het uitvoeringsplan 2022 met peildatum 1 september 2022. Voor het resterende deel van 2022 wordt enkel een prognose beschreven aangezien het jaar nog niet is afgelopen.

In bijlage 1 vindt u een uitgebreide beschrijving van deze projecten en bijbehorende ontwikkelingen.

NB. De nummering loopt niet chronologisch, omdat ieder project onderdeel uitmaakt van het grote geheel aan projecten waaruit BErgeijkENERGY bestaat. Niet alle projecten staan nog op de planning voor 2022 of 2023.

Tabel: Plan 2022, de begroting bij het uitvoeringsplan zoals de raad heeft vastgesteld in december 2021

		Plan 2022			
	Project	Dekking uit reserve duurzaamheid	Dekking uit ander budget gemeente Bergeijk	Dekking uit regeling, subsidie, extern	Verwachte besparing CO2 in kg/jr
	Duurzaam gebouwde omgeving totaal	**€ 277.000**	**€ 203.000**	**€ 22.000**	**2.170.273**
	Wonen	**€ 237.000**	**€ 3.000**	**€ 22.000**	**1.960.877**
1.5	Duurzaamheidsweek /Be greenprijs	€ 1.000	€ 0	€ 0	
1.6	Verduurzamen huurwoningen van woningcorporaties (RREW)	€ 0	€ 0	€ 0	230.000
1.9	Advisering, stimulering en begeleiding van huiseigenaren op het gebied van duurzame energieopwekking en energiebesparing	€ 75.000	€ 3.000	€ 6.000	
1.16	Pilot Tiny House	€ 1.000	€ 0	€ 0	15.000
1.17	Regeling reductie energieverbruik (RRE): Waardebon €70,-	€ 0	€ 0	€ 0	528.877
1.19	Regeling reductie energieverbruik (RRE): oa grootschalig inkooptraject duurzame maatregelen	€ 0	€ 0	€ 0	46.000
1.20	Duurzame Woonexpo i.s.m. Ver. Kempenenergie	€ 0	€ 0	€ 16.000	
1.21	Subsidie duurzame energie 2022-2023; isolerende maatregelen	€ 150.000	€ 0	€ 0	241.000
1.22	Mee doen TVW	€ 10.000	€ 0	€ 0	
	Duurzame gebouwen gemeente (Publieke dienstverlening)	**€ 40.000**	**€ 200.000**	**€ 0**	**209.396**
4.1	Openbare verlichting LED in 8 jaar vervangen	€ 0	€ 200.000	€ 0	81.000
4.2	Sportvelden LED in 4 jaar vervangen	€ 0	€ 0	€ 0	31.450
4.3	Gemeentelijke gebouwen energiebesparing	€ 40.000	€ 0	€ 0	96.946
4.8	Monitoring energieverbruik en kosten gemeente	€ 0	€ 0	€ 0	
	Duurzaam Werken	**€ 14.000**	**€ 0**	**€ 0**	**0**
2.1	Energieke Regio	€ 0	€ 0	€ 0	
2.2	Project stimulering verduurzaming bedrijventerreinen KOP	€ 10.000	€ 0	€ 0	
2.4	Verduurzaming bedrijventerrein Waterlaat	€ 0	€ 0	€ 0	onbekend
2.5	Vernieuwing en verduurzaming Kattendans	€ 0	€ 0	€ 0	onbekend
2.6	Informatie- en energiebesparingsplicht bedrijven	€ 4.000	€ 0	€ 0	
	Duurzame Mobiliteit	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**208.000**
3.1	Beleid elektrisch rijden	€ 0	€ 0	€ 0	208.000
3.2	Fietsambitie	€ 0	€ 0	€ 0	
	Duurzame Gemeente	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**46.667**
4.7	Opstellen uitvoeren programmaplan BeEnergy (Bergeijk energieneutraal)	€ 0	€ 0	€ 0	
4.10	Communicatie duurzaamheid	€ 0	€ 0	€ 0	
4.12	Regionale Energie Strategie (RES)	€ 0	€ 0	€ 0	
	Hernieuwbare energie	**€ 90.000**	**€ 0**	**€ 0**	**2.196.170**
1.11	Postcoderoos Bergeijk 2	€ 2.500	€ 0	€ 0	43.000
4.3	Gemeentelijke gebouwen duurzame energieopwek	€ 0	€ 0	€ 0	205.270
5.2	Grootschalig wind- en zonproject Bergeijk Zuid-West	€ 6.000	€ 0	€ 0	
5.10	Groene Zone, dit wordt duurzame lening	€ 6.500	€ 0	€ 0	135.000
5.12	Organisatie deskundigenpanel en beoordeling projectvoorstellen	€ 10.000	€ 0	€ 0	
5.13	Innovatie mbt opwek en opslag duurzame energie	€ 15.000	€ 0	€ 0	
5.14	Subsidie duurzame energie 2022-2023; duurzame energieopwek	€ 50.000	€ 0	€ 0	34.900
	Klimaatadaptatie	**€ 25.000**	**€ 0**	**€ 0**	**0**
6.1	Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie	€ 25.000	€ 0	€ 0	
Totaal		**€ 406.000**	**€ 203.000**	**€ 22.000**	**4.621.110**

* voor gemeentelijke gebouwen energieneutraal is 1 totaal bedrag gereserveerd

	Kosten uitvoeringsprogramma 2022 tlv bestemmingsreserve Duurzaamheid en klimaat	Uitvoeringsprogramma 2022 reeds beschikbare budgetten gem Bergeijk	Uitvoeringsprogramma 2022 reeds beschikbare budgetten extern	Verwachte besparing CO2 in kg/jr
Duurzaam gebouwde omgeving totaal	€ 277.000	€ 203.000	€ 22.000	2.170.273
Duurzaam Werken	€ 14.000	€ 0	€ 0	0
Duurzame Mobiliteit	€ 0	€ 0	€ 0	208.000
Duurzame Gemeente	€ 0	€ 0	€ 0	46.667
Hernieuwbare energie	€ 90.000	€ 0	€ 0	2.196.170
Klimaatadaptatie	€ 25.000	€ 0	€ 0	0
Totaal	**€ 406.000**	**€ 203.000**	**€ 22.000**	**4.621.110**

Tabel: Realisatie 2022: de financiële stand van zaken bij het uitvoeringsplan 2022 met peildatum 1 september 2022.

		Realisatie 2022			
	Project	Dekking uit reserve duurzaamheid	Dekking uit ander budget gemeente Bergeijk	Dekking uit regeling, subsidie, extern	Geschatte besparing CO2 in kg/jr
	1. Duurzaam gebouwde omgeving totaal	**€ 115.800**	**€ 203.000**	**€ 145.831**	**781.186**
	Wonen	**€ 85.800**	**€ 3.000**	**€ 145.831**	**595000**
1.2	Duurzaamheidsweek	€ 1.500	€ 0	€ 0	
1.3	Verduurzamen huurwoningen van woningcorporaties (RREW)	€ 0	€ 0	€ 10.943	230.000
1.4	Geluidsanering combi met energie	€ 0	€ 0	€ 0	
1.5	Advisering, stimulering en begeleiding van huiseigenaren op het gebied van duurzame energieopwekking en energiebesparing	€ 0	€ 3.000	€ 14.558	
1.6	Pilot Tiny House	€ 1.300	€ 0	€ 0	15.000
1.7	Duurzame Woonexpo i.s.m. Ver. Kempenenergie	€ 0	€ 0	€ 15.164	
1.8	Subsidie duurzame energie 2022-2025; isolerende maatregelen	€ 73.000	€ 0	€ 0	200.000
1.9	Mee doen TVW	€ 10.000	€ 0	€ 0	
1.10	Energiearmoede	€ 0	€ 0	€ 105.166	150.000
	Duurzame gebouwen gemeente (Publieke dienstverlening)	**€ 30.000**	**€ 200.000**	**€ 0**	**186.186**
1.11	Openbare verlichting LED in 8 jaar vervangen	€ 0	€ 200.000	€ 0	186.186
1.12	Gemeentelijke gebouwen energiebesparing	€ 30.000	€ 0	€ 0	
	2. Duurzaam Werken	**€ 18.970**	**€ 0**	**€ 11.302**	
2.1	Project stimulering verduurzaming bedrijventerreinen	€ 18.750	€ 0	€ 0	
2.2	Informatie- en energiebesparingsplicht bedrijven	€ 0	€ 0	€ 9.141	
2.3	Toezichtstraject Kantoren energielabel C	€ 220	€ 0	€ 2.161	
	3. Duurzame Mobiliteit	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**16.500**
3.1	Laadpalen	€ 0	€ 0	€ 0	16.500
3.2	Fietsambitie	€ 0	€ 0	€ 0	
	4. Duurzame Gemeente	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**0**
4.2	Opstellen uitvoeren programmaplan BeEnergy (Bergeijk energieneutraal)	€ 0	€ 0	€ 0	
4.3	Regionale Energie Strategie (RES)	€ 0	€ 0	€ 0	
	5. Hernieuwbare energie	**€ 220.200**	**€ 0**	**€ 0**	**169.900**
5.1	Procedure voor grootschalig wind-en zonne-energie	€ 6.000	€ 0	€ 0	
5.2	Stimuleringslening Duurzaamheid	€ 6.700	€ 0	€ 0	135.000
5.3	Organisatie deskundigenpanel en beoordeling projectvoorstellen	€ 10.000	€ 0	€ 0	
5.4	Innovatie mbt opslag duurzame energie	€ 7.500	€ 0	€ 0	
5.5	Subsidie duurzame energie 2022-2025; duurzame energieopwek	€ 190.000	€ 0	€ 0	34.900
	6. Klimaatadaptatie	**€ 25.000**	**€ 0**	**€ 0**	**0**
6.1	Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie	€ 25.000	€ 0	€ 0	
Totaal		**€ 379.970**	**€ 203.000**	**€ 157.133**	**967.586**

	Kosten uitvoeringsprogramma 2022 tlv bestemmingsreserve Duurzaamheid en klimaat	Uitvoeringsprogramma 2022 reeds beschikbare budgetten gem Bergeijk	Uitvoeringsprogramma 2022 reeds beschikbare budgetten extern	Verwachte besparing CO2 in kg/jr
1. Duurzaam gebouwde omgeving totaal	€ 115.800	€ 203.000	€ 145.831	781.186
2. Duurzaam Werken	€ 18.970	€ 0	€ 11.302	0
3. Duurzame Mobiliteit	€ 0	€ 0	€ 0	16.500
4. Duurzame Gemeente	€ 0	€ 0	€ 0	0
5. Hernieuwbare energie	€ 220.200	€ 0	€ 0	169.900
6. Klimaatadaptatie	€ 25.000	€ 0	€ 0	0
Totaal	**€ 379.970**	**€ 203.000**	**€ 157.133**	**967.586**

3. Uitvoeringsprogramma BErgeijkENERGY 2023

In onderstaand overzicht wordt een overzicht gegeven van het uitvoeringsprogramma 2022. In bijlage 1 vindt u een uitgebreide beschrijving van deze projecten en bijbehorende ontwikkelingen.

NB. De nummering loopt niet chronologisch, omdat ieder project onderdeel uitmaakt van het grote geheel aan projecten waaruit BErgeijkENERGY bestaat. Niet alle projecten staan nog op de planning voor 2021 of 2022.

Tabel: Plan 2023

		2023			
	Project	Dekking uit reserve duurzaamheid	Dekking uit ander budget gemeente Bergeijk	Dekking uit regeling, subsidie, extern	Geschatte besparing CO2 in kg/jr
	1. Duurzaam gebouwde omgeving totaal	**€ 307.000**	**€ 200.000**	**€ 170.531**	**813.946**
	Wonen	**€ 207.000**	**€ 0**	**€ 170.531**	**636000**
1.1	BEGREENprijs	€ 5.000	€ 0	€ 0	
1.2	Duurzaamheidsweek	€ 1.000	€ 0	€ 0	
1.3	Verduurzamen huurwoningen van woningcorporaties (RREW)	€ 0	€ 0	€ 0	230.000
1.4	Geluidsanering combi met energie	€ 0	€ 0	€ 0	
1.5	Advisering, stimulering en begeleiding van huiseigenaren op het gebied van duurzame energieopwekking en energiebesparing	€ 51.000	€ 0	€ 0	
1.6	Pilot Tiny House	€ 0	€ 0	€ 0	15.000
1.8	Subsidie duurzame energie 2022-2025; isolerende maatregelen	€ 113.000	€ 0	€ 0	241.000
1.9	Mee doen TVW	€ 22.000	€ 0	€ 0	
1.10	Energiearmoede	€ 0	€ 0	€ 170.531	150.000
1.11	Ontzorgingsproject Isoleren	€ 15.000	€ 0	€ 0	
	Duurzame gebouwen gemeente (Publieke dienstverlening)	**€ 100.000**	**€ 200.000**	**€ 0**	**177.946**
1.12	Openbare verlichting LED in 8 jaar vervangen	€ 0	€ 200.000	€ 0	81.000
1.13	Gemeentelijke gebouwen energiebesparing	€ 100.000	€ 0	€ 0	96.946
	2. Duurzaam Werken	**€ 12.000**	**€ 0**	**€ 11.934**	**0**
2.1	Project stimulering verduurzaming bedrijventerreinen	€ 12.000	€ 0	€ 0	
2.2	Informatie- en energiebesparingsplicht bedrijven	€ 0	€ 0	€ 9.141	
2.3	Toezichtstraject Kantoren energielabel C	€ 0	€ 0	€ 2.793	
	3. Duurzame Mobiliteit	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**208.000**
3.1	Laadpalen	€ 0	€ 0	€ 0	208.000
3.2	Fietsambitie	€ 0	€ 0	€ 0	
	4. Duurzame Gemeente	**€ 30.000**	**€ 150.000**	**€ 0**	
4.1	Wagenpark verduurzamen	€ 0	€ 150.000	€ 0	3.000
4.2	Opstellen uitvoeren programmaplan BeEnergy (Bergeijk energieneutraal)	€ 0	€ 0	€ 0	
4.3	Regionale Energie Strategie (RES)	€ 0	€ 0	€ 0	
4.4	Strategie en uitvoeringsorganisatie TVW	€ 30.000	€ 0	€ 0	
	5. Hernieuwbare energie	**€ 205.500**	**€ 0**	**€ 0**	**34.900**
5.1	Procedure voor grootschalig wind-en zonne-energie	€ 6.000	€ 0	€ 0	
1.24	Organisatie deskundigenpanel en beoordeling projectvoorstellen	€ 5.000	€ 0	€ 0	
1.25	Innovatie mbt opslag duurzame energie	€ 7.500	€ 0	€ 0	
1.26	Subsidie duurzame energie 2022-2025; duurzame energieopwek	€ 187.000	€ 0	€ 0	34.900
	6. Klimaatadaptatie	**€ 25.000**	**€ 92.000**	**€ 0**	**0**
1.27	Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie	€ 25.000	€ 0	€ 0	
1.28	Biodiversiteit verhogen	€ 0	€ 50.000	€ 0	
1.29	Klimaatadaptief bosbeheer	€ 0	€ 42.000	€ 0	
Totaal		**€ 579.500**	**€ 442.000**	**€ 182.465**	**1.056.846**

	Kosten uitvoeringsprogramma 2023 tlv bestemmingsreserve Duurzaamheid en klimaat	Uitvoeringsprogram ma 2023 reeds beschikbare budgetten gem Bergeijk	Uitvoeringsprogram ma 2023 reeds beschikbare budgetten extern	Verwachte besparing CO2 in kg/jr
1. Duurzaam gebouwde omgeving totaal	€ 307.000	€ 200.000	€ 170.531	813.946
2. Duurzaam Werken	€ 12.000	€ 0	€ 11.934	0
3. Duurzame Mobiliteit	€ 0	€ 0	€ 0	208.000
4. Duurzame Gemeente	€ 30.000	€ 150.000	€ 0	0
5. Hernieuwbare energie	€ 205.500	€ 0	€ 0	34.900
6. Klimaatadaptatie	€ 25.000	€ 92.000	€ 0	0
Totaal	**€ 579.500**	**€ 442.000**	**€ 182.465**	**1.056.846**

Bijlage 1 Stand van zaken per project

Dit is een overzicht van de actuele in 2022 lopende projecten of de projecten die voor 2023 op het programma staan.

1. Duurzaam Gebouwde omgeving

a. Woningen

1.1	**BErgeijkGREEN prijs**
Korte omschrijving en doel project	De BErgeijkGREEN aanmoedigingsprijs is een prijsvraag voor duurzame ideeën. Deze wordt vanaf 2021 om de 2 jaar georganiseerd. In totaal is er €5000 te vergeven. In 2023 zal de BErgeijkGreen prijsvraag voor de 7e keer worden georganiseerd. Het idee is om hier ook de jeugdgemeenteraad bij te betrekken. Financiële tegemoetkoming voor inwoner met goed duurzaam idee.
Resultaten 2021	• Het prijzengeld is de afgelopen jaren verdeeld onder inwoners met verschillende ideeën. • Aantal aanmeldingen: 2016: 3 aanmeldingen, 3 prijswinnaars 2017: 4 aanmeldingen, 2 prijswinnaars 2018: 7 aanmeldingen, 7 prijswinnaars 2019: 8 aanmeldingen, 5 prijswinnaars 2020: 8 aanmeldingen, 3 prijswinnaars 2021: 7 aanmeldingen, 3 prijswinnaars Beloonde ideeën in 2021 zijn: 1. het initiatief boomspiegels beplanten en verzorgen, 2. een levend ganzenbordspel dat stimuleert om buiten te spelen en waar ook groen, duurzaamheid en klimaat aan de orde komt door het Bakkerijmuseum en 3. de aanschaf van schepjes, schoffels, handschoenen en bezems voor kinderen om mee te helpen in de dorpsmoestuin in Riethoven.
Activiteiten 2023	In 2023 zal voor de 7e maal de BErgeijkGREEN prijsvraag worden uitgevoerd. We gaan dat in deze editie doen in samenwerking met de Jeugdgemeenteraad.
Opbrengsten	Bewustwording, advies en kennis

1.2	**Duurzaamheidsweek /Klimaatweek**
Korte omschrijving en doel project	Een terugkerende dag of week in het kader van energiebesparen en klimaatadaptatie. We kunnen dit bijvoorbeeld koppelen aan de Nationale Klimaatweek.
Betrokken partijen	Gemeente, Band op spanning, NLGaat.nu
Resultaten 2022	Rond de klimaatweek besteden we aandacht aan de start BErgeijkGREEN prijs 2023, regentonnen actie in Riethoven (zie project klimaatadaptatie), actiedag Banden op spanning en eventueel de introductie/oprichting van een “klusteam” voor inwoners met energiearmoede.

	De actie ‘Band op spanning’ vindt plaats op 1 werkdag. Banden van bezoekers van de supermarkt worden op spanning gebracht. De actie vraagt aandacht voor de relatie bandenspanning en het effect op het brandstof verbruik. Communicatie rond het op spanning houden van de autobanden en de daarmee te besparen brandstof. Uitvoering gedurende 1 werkdag in oktober.
Activiteiten 2023	Ook in 2023 besteden we gedurende 1 week of dag aandacht aan één of meerdere duurzaamheidsacties.
Opbrengsten	Op basis van 73 op spanning gebrachte auto’s wordt 711 kg CO2 bespaard.

1.3	**Verduurzamen huurwoningen van woningcorporaties**
Korte omschrijving en doel project	In het regeerakkoord van het Rijk is afgesproken dat de verhuurderheffing wordt afgeschaft. Hierdoor komen veel investeringsmiddelen beschikbaar voor sociale huurwoningen. Dit kan besteed worden aan de vele opgaven die er liggen: nieuwbouw, verduurzaming, leefbaarheid en betaalbaarheid. Hoe de verdeling precies uitpakt, komt in de prestatieafspraken met de woningcorporaties te staan en in het Sociaal Huurakkoord te staan. De woningcorporatie geven ieder jaar middels de prestatie afspraken onder andere inzicht in hun verduurzamingsopgave. Huurders kunnen ook zelf aan de slag. In het kader van de Regeling Reductie Energieverbruik Woningen (RREW) is begin 2022 een energiebespaarbox ter beschikking gesteld aan alle huurders. Daarnaast zijn we gestart met het opzetten van activiteiten om huurders met energiearmoede te ondersteunen. Hiervoor meer bij het project Energiearmoede 1.23
Betrokken partijen	Woningcorporaties Wooninc, De Zaligheden en Woningbelang
Resultaten 2022	In de nieuwe prestatieafspraken met de woningbouwcoöperaties zijn afspraken vastgelegd waarmee er energiemaatregelen door de woningcoöperaties uitgevoerd gaan worden ten gunste van de bewoners. De energie doelen uit de prestatieafspraken: • Grondgebonden woningen Woningbelang uitvoeren in Nul-op-de-meter woning • Zowel Woningbelang als WSZ legt in 2022 op daken van huurwoningen zonnepanelen. • Bewustwording van energieverbruik bevorderen bij bewoners • Inzet energiecoaches door de woningcorporaties om huurders te helpen bij energiebesparing • Aandacht voor hittestress en klimaatadaptatie • Verduurzamingsfonds gemeente Vestia welke zal worden ingezet vanaf 2023 voor verduurzaming van de bestaande woningvoorraad • Eind 2020 stelde het Rijk de aanvraag voor de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen open. Gemeente Bergeijk heeft hiervoor een plan ingediend en deze is toegewezen. • Met de middelen uit de RREW hebben we begin 2022 ontvangen alle 1046 huurders van de woningcorporaties een energiebespaarbox ter waarde van €70,- • Na herhaalde acties heeft 9% van de huurders de box niet thuis laten bezorgen of opgehaald

	• Woningbouwcorporaties participeren in het ter beschikking stellen van de energiebespaarbox aan huurders in het kader van de Regeling Reductie Energieverbruik Woningen (RREW) • Woningbouwcorporaties denken en doen mee in de opzet van een aanpak energiearmoede (zie project Energiearmoede)
Activiteiten 2023	Voor 2023 worden er met de woningcorporaties weer nieuwe prestatieafspraken voorbereid, deze worden in december 2022 vastgesteld. Er wordt naar alle waarschijnlijk voortgeborduurd op de activiteiten uit de bestaande prestatieafspraken, aangevuld met nieuwe ontwikkelingen. Hierbij zal energiebesparing en verdere verduurzaming van het woningbezit centraal staan. Betaalbaarheid is daarnaast een belangrijk thema, zeker in deze tijd van stijgende kosten en energieschaarste. Samen met woningcorporaties zullen we aan de slag gaan met de aanpak energiearmoede.
Opbrengsten	Energiebesparing en bewustwording bij de huurders Besparing CO2 uitstoot met de energiebespaarbox: bij een investering van €88.000 in kleinschalige energiebesparende maatregelen. Zal dat een jaarlijkse besparing van 230.000 kg CO2-emissie opleveren en €95.000,- aan energielasten bij de inwoners.

1.4	**Geluidsanering combi met energie**
Korte omschrijving en doel project	Bij woningen waarbij “verkeersgeluid” wordt gesaneerd, zal ook energiebesparing meegenomen worden. De ODZOB heeft voor het eerste deelproject het ontwerpsaneringsprogramma voor het 1e deelgebied klaar. Dit is goedgekeurd door het Bureau Sanering Verkeerslawaai. De planning is dat het definitieve saneringsprogramma eind 2022 in werking kan treden en dat de woningen die het aangaat in 2023 worden bezocht door de ODZOB. Hierna is pas echt duidelijk welke woningen in aanmerking komen en waar maatregelen uitgevoerd gaan worden. De Odzob zal daarvoor medio 2023 de uitvoeringsubsidie indienen. Kosten sanering zijn voor eigenaren aangevuld met subsidie. Dit deelproject is naar verwachting medio 2024 afgerond. Meedoen is op vrijwillige basis. Gemeente zal aan dit project geen financiële bijdrage leveren.
Betrokken partijen	ODZOB
Activiteit 2023	Wanneer medio 2023 duidelijk is om welke woningen het gaat, kunnen we de balans opmaken in hoeverre we actief de eigenaren van deze woningen ook kunnen benaderen voor een aanbod met energiebesparende maatregelen.

1.5	**Advisering, stimulering en begeleiding van huiseigenaren op het gebied van duurzame energieopwekking en energiebesparing**
Korte omschrijving en doel project	Adviseren, stimuleren en begeleiding van inwoners bij aanpak duurzame energieopwekking en energiebesparing neemt daarom een belangrijke plek in.
Betrokken partijen	Vereniging Kempenenergie
Resultaten 2022	KempenEnergie ontvangt een structureel budget van de gemeente waarvoor zij de volgende activiteiten uitvoeren:

	• EnergieLoket: Inwoners kunnen energieadvies vragen bij Kempenenergie via de website. Fysiek advies is ook mogelijk in het EnergieLoket op zaterdagochtend in de bibliotheek van Bergeijk. • Informatiebijeenkomsten en/of OnlineEnergieWorkshops • Publicaties in de regionale huis-aan-huisbladen en maandelijkse nieuwsbrieven • Een energiekrant is als speciale bijlage bij de Eykelbergh. • Deelname aan jaarmarkten en beurzen door Ver. Kempenenergie. • Energiescans: In 2021 lieten 74 huiseigenaren een energiescan maken. Met de aangevraagde middelen op de Regeling Reductie Energieverbruik Woningen konden extra activiteiten met KempenEnergie worden uitgevoerd: • Het verzorgen van 110 gratis energiescans voor huiseigenaren zonder dat zij lid hoeven te worden. Hiermee krijgen ze inzicht in de te nemen maatregelen voor een reductie in hun energieverbruik. • Ontwikkeling van 4 Bergeijkse Energieserviceproducten door Kempenenergie samen met een Bergeijkse ondernemer. Inwoners krijgen zo zicht op betrouwbare lokale aanbieders voor het verduurzamen van de woning. • De organisatie van een duurzame Woonexpo (zie project Woonexpo) • Binnenklimaatscans voor inwoners met energiearmoede. Zie project Energiearmoede • In 2022 hadden we budget opgenomen om samen met KempenEnergie projecten uit te voeren. Dit is doorgeschoven naar 2023. • Voor het uitvoeren van een project “Samen-aan-de-slag”. hadden we ook budget opgenomen. Echter daarvoor moet het moment zich aandienen. Dat is in 2022 niet gebeurd. We schuiven het budget door naar 2023.
Activiteit 2023	• De reguliere advisering, begeleiding en stimulering van inwoners door Kempenenergie loopt door. • Versterken organisatie van de vereniging KempenEnergie en de aan haar gelieerde coöperaties • Organiseren van incidentele, kortlopende projecten. KempenEnergie wil jaarlijks 1 tot 3 projecten voor de gemeente uitvoeren. Dergelijke projecten voert KempenEnergie uit vanuit de gelieerde organisatie KempenDuurzaam. Uitgaande van 2 projecten reserveren we hier €20.000 voor. • project “Samen-aan-de-slag “ Hoewel het in Bergeijk gaat om individuele oplossingen (bijvoorbeeld isoleren en een warmtepomp) kan ‘samen met de buren aan de slag’ en uitzoeken wat de (isolatie)opties zijn (zonder tijdsdruk om daadwerkelijk uit te voeren) zeker toegevoegde waarde hebben. Als de mogelijkheid zich aanbiedt bijvoorbeeld bij de start van een renovatieproject, willen we hiermee starten door het draagvlak hiervoor bij inwoners te onderzoeken. We reserveren hier €25.000,- voor. Mogelijk kunnen we dit budget ook indienen als project bij het Nationaal Isolatiefonds.
Opbrengsten	Bewustwording, advies en kennis inwoners

1.6	**Pilot Tiny House**
Korte omschrijving en doel project	Pilot met 3 Tiny Houses op de Weebosserweg.
Betrokken partijen	Tiny housebewoners

Resultaten 2022	• Drie Tiny houses aan de Weebosserweg • Communicatief: Een voorbeeld voor duurzaam wonen en leren van hun ervaringen • Pilot loopt tot 1 juli 2025
Activiteiten 2023	• Communicatief/ educatief: regelmatig open dagen
Opbrengsten	3 Tiny Houses=15.000 CO2 kg/jr

1.7	**Woonexpo 2022**
Korte omschrijving en doel project	In mei 2022 werd in Bergeijk de Energie@Wonen Expo georganiseerd door KempEnenergie. Tijdens deze consumentenbeurs konden inwoners kennismaken met de mogelijkheden om in hun woning en door hun woongedrag energie te besparen en hoe ze efficiënt met energie om kunnen gaan.
Betrokken partijen	KempenEnergie
Resultaten 2022	Op 21 mei vond de Energie@Wonenexpo in Bergeijk plaats. Er was een uitgebreide informatiestand, er waren doorlopend lezingen, ongeveer 18 regionale bedrijven waren met een stand vertegenwoordigd en er waren speciale activiteiten voor kinderen rondom het thema energie. Er waren ongeveer 600 bezoekers.
Opbrengsten	

1.8	**Subsidie duurzame energie 2022-2025, onderdeel duurzame maatregelen isolatie**
Korte omschrijving en doel project	Subsidieregeling duurzame maatregelen voor particuliere woningeigenaren. ▪ Financiële prikkel om inwoners te stimuleren hun woning te isoleren. ▪ Subsidie werkt extra stimulerend in combinatie met het energieadvies van Kempenenergie. (Zie project Advisering, stimulering en begeleiding van huiseigenaren) Doel: Subsidie energie besparen: 150 aanvragen bij woningen p/j met gemiddelde besparingen op gas door vloer-, dak-, muurisolatie, HR++ of triple glas en isolerende buitendeuren. Voor de uitvoering van de subsidie wordt externe ondersteuning ingehuurd. Totaal aan kosten €40.000. Voor het verstrekken van subsidie wordt €110.000 gereserveerd.
Resultaten 2018-2021	▪ De subsidieregeling loopt vanaf 2016. ▪ In de onderstaande grafiek is het verloop van de uitgevoerde isolerende maatregelen zichtbaar.

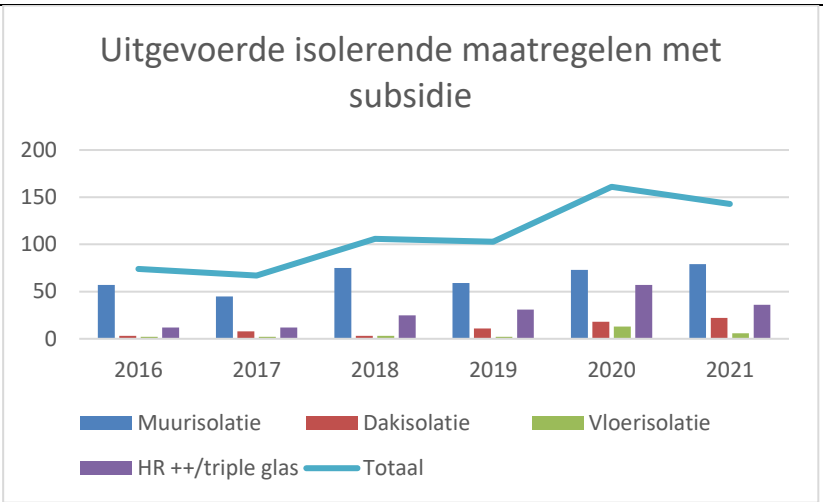

- In de grafiek is te zien dat er over het algemeen een stijgende lijn zit in de uitvoering van isolerende maatregelen. Van de isolerende maatregelen is muurisolatie het makkelijkste en het minst kostbare om uit te voeren voor inwoners. Dakisolatie daarentegen is gemiddeld het meest kostbaar en levert ook meer gedoe op in huis. Maar ook daarbij is de laatste 2 jaar een stijging te zien.
- In 2021 zijn 156 aanvragen voor isolerende maatregelen in het kader van de subsidieverordening duurzame energie voor particulieren gehonoreerd. Hiermee is door de inwoners voor € 350.649 geïnvesteerd. Er wordt € 60.279 aan subsidie verstrekt. 13 Woningeigenaren wachten nog op uitvoering.

svz per 7 juli 2022	Aantal			Subsidiebedrag		Eigen investering		Multiplier (afge
Maatregelen	beschikking afgegeven, wachten op gereedmelding	gereedmelding ook afgerond	afwijzing-ingetrokken-afgebroken	beschikking afgegeven, wachten op gereedmelding	gereedmelding ook afgerond	beschikking afgegeven, wachten op gereedmelding	gereedmelding ook afgerond	Multiplier (afgeronde maatregelen)
Muurisolatie	5	79	1	€ 2.766	€ 29.996	€ 16.207	€ 155.858	5
Dakisolatie	2	22	1	€ 1.297	€ 12.936	€ 12.720	€ 100.089	8
Vloerisolatie	1	6	0	€ 417	€ 2.396	€ 2.086	€ 11.979	5
HR ++.triple glas	5	36	1	€ 3.082	€ 14.951	€ 16.597	€ 82.723	6
Subtotaal	**13**	**143**	**3**	**€ 7.562**	**€ 60.279**	**€ 47.610**	**€ 350.649**	

- In de onderstaande tabel is zichtbaar hoe de stand is met betrekking tot aanvragen in 2022:

Op 5 september 2022 zijn er 109 ontvankelijke aanvragen voor subsidie op isolerende maatregelen. Het uit te keren bedrag aan subsidie daarvan: €50.012,-. De verwachting is ergens rond €75.000 uit te komen. Dit is minder dan verwacht (€110.000,) Maar compenseert de toename in aanvragen subsidie warmtepompen. (Zie project Hernieuwbare energie Subsidie duurzame energie 2022-2025, onderdeel duurzame opwekking)

- **besparing gasgebruik**
  5.14)

Resultaten Subsidie duurzame energie besparing voor particulieren 2022								
svz per 5 sept 2022	Aantal			Subsidiebedrag		Eigen investering		Multiplier (afgero
Maatregelen	beschikking afgegeven, wachten op gereedmelding	gereedmelding ook afgerond	afwijzing-ingetrokken-afgebroken	beschikking afgegeven, wachten op gereedmelding	gereedmelding ook afgerond	beschikking afgegeven, wachten op gereedmelding	gereedmelding ook afgerond	Multiplier (afgeronde maatregelen)
Muurisolatie	16	35	0	€ 6.985	€ 14.966	€ 3.477	€ 79.748	5
Dakisolatie	7	12	0	€ 2.903	€ 8.086	€ 49.612	€ 113.826	14
Vloerisolatie	7	6	0	€ 3.054	€ 1.914	€ 26.462	€ 28.633	15
HR ++.triple glas	8	18	1	€ 4.380	€ 7.724	€ 42.410	€ 106.785	14
Subtotaal	**38**	**71**	**1**	**€ 17.322**	**€ 32.690**	**€ 121.961**	**€ 328.992**	

- Inwoners moeten soms lang wachten op uitvoering door materialen te kort bouw.

	▪ Subsidie kan door inwoners gecombineerd worden met de Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing voor woningeigenaren (ISDE) van het Rijk.
Uitvoering 2023	De subsidie doorzetten met een subsidieverordening 2022-2025 Het bedrag aanpassen naar €75.000 (subsidiegeld) + €38.000 (voor de inhuur administratieve ondersteuning, technische beoordeling plannen, opvragen bouwtekeningen).
Opbrengsten	De genomen maatregelen in 1 jaar leveren rond de 200.000 kg per jaar aan besparing CO2 op.

1.9	**MEE DOEN! "klaar-voor-aardgasvrij" maken bestaande bouw in 2030**
Korte omschrijving en doel project	De hoofdstrategie van de Transitievisie Warmte (TVW) van Bergeijk is het inzetten op het "klaar-voor-aardgasvrij" (of aardgasvrij-gereed) maken van de bestaande bouw tot 2030. Dat betekent dat woningen en gebouwen nog wel gebruik maken van aardgas maar dat deze met duurzame maatregelen gereed worden gemaakt om in de toekomst (met een relatief kleine stap) van het aardgas af te gaan. De stap naar loskoppelen van aardgas wordt hiermee kleiner gemaakt maar de eigenaar heeft wel al profijt van de aanpassingen. Met de uitvoering van BErgeijkENERGY zijn we al langer bezig om inwoners te betrekken bij de energietransitie. De TVW is een volgende stap in de warmtetransitie in Bergeijk. In de TVW is vastgelegd hoe we ná het vaststellen van de TVW inwoners betrekken bij de warmtetransitie en helpen met de verduurzaming van hun woning. Samengevat: • bij de gemeente kunnen inwoners terecht voor betrouwbare en specifieke informatie over de warmtetransitie. De gemeente werkt hierin samen met partners zoals KempenEnergie; • woningverbetering en prettig wonen is het doel (kernboodschap); • communicatie wordt afgestemd op specifieke doelgroepen; • actief inzetten op het verenigen van inwoners; • in de communicatie wordt altijd benadrukt dat we de warmtetransitie stap-voor-stap gaan uitvoeren; • in de communicatie wordt benadrukt dat we inzetten op maatwerk voor iedere inwoner; • welzijnsorganisaties worden actief betrokken; • verduurzaming maken we zichtbaarder; • bewustmaken huurders en inzetten van energiecoaches; • gezamenlijke aanpak voor individuele maatregelen.
Uitvoering 2022	In 2022 is een communicatie/ uitvoeringplan MEE DOEN! "klaar-voor-aardgasvrij" opgesteld met een gestructureerde en doordachte aanpak en planning voor o.a. de communicatie(middelen).

Uitvoering 2023	In 2023 gaan we starten met het uitvoeren van het plan Mee doen! Er wordt ingezet op de Mee-doen-aanpak. Het communicatieplan bevat acties om de maatregelen die in 2023 en 2024 genomen moeten worden, kracht bij te zetten, om de gemeenschap in beweging te krijgen door draagvlak en betrokkenheid te creëren en gedragsverandering te stimuleren. Hiermee proberen we de stap te maken van informeren naar meer mee uitvoeren. Hiervoor reserveren we €22.000. Dit zal grotendeels gebruikt worden om ondersteuning in te huren.
Opbrengsten	

1.10	**Energiearmoede**
Korte omschrijving en doel project	Begin 2022 heeft de gemeente Bergeijk middelen ontvangen om kwetsbare mensen op korte termijn te ondersteunen bij het nemen van energiebesparende maatregelen om hun energierekening te verlagen. In juli 2022 kwam daar nog eens een vergelijkbaar bedrag bij. Deze specifieke uitkering moet voor 31 december 2024 zijn ingezet.

Uitvoering 2022	Uit de cijfers en tools die we ter beschikking hebben gekregen blijkt dat begin 2022 4,2% van de huishoudens in Bergeijk te maken heeft met energiearmoede. Bij het bepalen waar we de inwoners vinden die te maken hebben met energiearmoede blijkt dat in 70% van de huishoudens een huurwoning met een lage energiekwaliteit bewoont, veelal leeft van een bijstandsuitkering of een laag pensioen.
	
	De strategie om inwoners met energiearmoede te ondersteunen, richt zich op de doelgroep huishoudens die energiearmoede kennen en waarvan de energetische kwaliteit van de woning onvoldoende is. Deze doelgroep bestaat voor een groot deel uit huurders en senioren met geen of een klein pensioen.
	
	- De huurders bij woningcorporaties hebben allemaal begin 2022 een energiebespaarbox ontvangen. (Bij 91% van de huurders is deze box ook bezorgd of later opgehaald.
	- De energiecoaches van Woningbelang hebben hun huurders extra uitleg gegeven over de box en aanvullende informatie verstrekt.
	- In overleg met de woningcorporaties willen we met energiecoaches deze groep mensen nog verder ondersteunen.
	- De inzet van een klusteam die bij de mensen thuis kleinschalige energiebesparende maatregelen aan brengen. We doen dit in overleg met klusbedrijven, vrijwilligersorganisaties (Cordaad) en Vluchtelingenwerk.
	- Via KempenEnergie bieden we Binnenklimaatscans voor inwoners met energiearmoede. Aan de orde komen o.a.: Het energieverbruik, woon- en leefklimaat, toepassen eenvoudige energiebesparingsmogelijkheden, energiezuinig woongedrag, aanwezigheid van energieslurpers, energiebesparende tips voor de verhuurder.
	- We gaan de groep inwoners met energiearmoede op verschillende manier bereiken:
	  o Inwoners kunnen bij het aanvragen van hun eenmalige financiële toelage aangeven interesse te hebben in aanvullend advies of maatregelen om energie te besparen. Deze mensen worden als eerste meegenomen in de bovenstaande acties.
	  o Via Vluchtelingenwerk
	  o Via het initiatieven voor 65-plussers “Samen slimmer ouder worden”. Inwoners die zich hiervoor aanmelden krijgen bezoek aan huis. Bij dit

	bezoek worden zij ook geattendeerd op de mogelijkheid om ondersteuning te krijgen bij aanwezige energiearmoede o Via de woningcorporaties en organisaties als KBO, Aquinohuis, Cordaad etc.
Activiteiten 2023	Doorloop van de activiteiten uit 2022

1.11	**(wijkgericht) Ontzorgingsproject isoleren**
Korte omschrijving en doel project	Uit evaluaties van collectieve inkoopacties blijkt dat inwoners graag ontzorgd willen worden bij het verduurzamen van hun woning. Als je aan de slag gaat met het verduurzamen van je woning krijg je te maken met een groot aanbod aan merken, leveranciers, aannemers, adviseurs en financiële verstrekkers. Inwoners willen een betrouwbare partner bijvoorbeeld de gemeente die zowel de aankoop, de realisatie en de financiering voor hen regelt. Ook is dit één van aandachtspunten die in het uitvoerings/communicatieplan dat we hebben laten opstellen. Zowel KempenDuurzaam als een nieuw project vanuit de MRE: “De Groene Zone Isoleren (DGZI)” heeft als doelstelling om deze verduurzaming te versnellen en de inwoner te ontzorgen. Uit de evaluatie van de 1e versie van de Groene zone, gericht op de aanschaf van zonnepanelen, werd vooral het ontzorgen als groot voordeel genoemd. Het collectieve prijsvoordeel werd in de evaluatie nauwelijks genoemd. We willen onderzoeken of we voor Bergeijk een ontzorgingsproject op het gebied van isoleren kunnen opzetten met één van de partners (KempenDuurzaam of MRE).
Activiteit 2023	We gaan een plan opstellen voor een (wijkgericht) ontzorgingsproject. Uitgangspunt: Het is de deelnemers eigen vrije keus om hier aan deel te nemen. Er liggen mogelijkheden om dit te doen samen met andere gemeenten van de RES regio of een traject met KempenEnergie opzetten (samen met de Kempengemeenten). Door dit plan in te dienen bij het Rijk is het mogelijk om hier ook nog aanvullende financiering voor te krijgen vanuit het Nationaal Isolatie Fonds. Hoe deze regeling vorm krijgt is op het moment van opstellen van BErgeijkENERGY nog niet duidelijk.
Opbrengsten	

b. Duurzame gebouwen gemeente (Publieke dienstverlening)

1.12	**Openbare verlichting LED in 8 jaar vervangen, energie besparen**
Korte omschrijving en doel project	Vanaf 2018 tot en met 2025 wordt jaarlijks een gedeelte van het areaal openbare verlichting verled. Daarvoor is een budget van € 200.000, - per jaar vrijgemaakt.
Betrokken partijen	Nobralux, aannemer
Resultaten 2022	Het areaal openbare verlichting bestaat uit 5638 armaturen. Het energieverbruik lag in 2012 op ongeveer 840.000 kWh per jaar. Door de omvorming verwachten wij dit terug te kunnen dringen naar 300.000 – 350.000 kWh per jaar. Tot en met uitvoeringsjaar 2021: zijn 3842 armaturen verled (=68%)

	In 2022 worden in totaal 366 armaturen vervangen. Daarmee komt het totaal na uitvoeringsjaar 2022 op 4208 led armaturen (=75%) Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van slim energiemanagement. Dit betekent slim schakelen en afwijken van het standaard nachtschakelen zoals door de netbeheerder wordt aangeboden en/of het reduceren van het lichtniveau door dimtechnieken. Ook dit is inmiddels op 70% van de armaturen van toepassing.
Uitvoering 2023	In 2023 zal er weer een gedeelte van het areaal van de verlichting worden vervangen. Het plan voor 2023 zal pas in het voorjaar van 2023 gemaakt worden. Het budget staat vast en op basis van de leeftijd van het areaal wordt beslist welke armaturen vervangen gaan worden en dan weten we pas hoeveel armaturen dat daadwerkelijk zullen zijn.
Opbrengsten	In april 2022 is er 34,1 % besparing op het energiegebruik uit 2012. Dit levert een besparing op van 286.440 kWh per jaar en 186.186 kg CO2 per jaar.

1.13	**Gemeentelijke gebouwen energiebesparing**
Korte omschrijving en doel project	Omvormen van de gemeentelijke gebouwen tot energie neutrale gebouwen voor wat betreft het onderdeel energiebesparing.
Betrokken partijen	Gemeente
Resultaten	Op basis van energiescans die in 2017 zijn uitgevoerd zijn in de afgelopen jaren bij de gebouwen die daarvoor in aanmerking kwamen isolerende maatregelen uitgevoerd en zonnepanelen gelegd. In 2022 hebben we voor ieder gemeentelijk gebouw onderzocht wat er, met de huidige stand van zaken op het gebied van technologische ontwikkeling, mogelijk is om ze verder te verduurzamen en wat de mogelijkheden zijn om op termijn van het aardgas af te gaan. Dit plan zal eind 2022 gereed zijn.
Uitvoering 2023	Op basis van het onderzoek naar aardgasloze accommodaties gaan we een visie opstellen, hoe we de komende jaren kunnen werken aan het verder verduurzamen van de gemeentelijke gebouwen. Dit plan zal uiteindelijk landen in Bora en aan de Raad worden voorgelegd. Het budget van € 100.000 dat nu begroot wordt in Bergeijk Energy zetten we in om het verduurzamen van gemeentelijke accommodaties op korte termijn een extra impuls te geven en in 2023 te combineren met activiteiten, zoals opgenomen in het uitvoeringsplan BORA. Verduurzaming op korte termijn doet zich bijvoorbeeld voor als er een CV installatie vervangen moet worden en we dan gelijk de mogelijkheid hebben om een hybride warmtepomp te installeren. Of in het geval van een dakvervanging, we direct voldoende isolatie kunnen aanbrengen.

2. Duurzaam Werken

2.1	**Project stimulering verduurzaming bedrijventerreinen**
Korte omschrijving en doel project	Binnen het Programmaplan BErgeijkENERGY willen we stimuleren dat ook bedrijven in de gemeente Bergeijk een bijdrage leveren aan de energietransitie. Vanwege de eerder genoemde netcongestie voor zowel teruglevering als afname van elektriciteit is het vestigings- en economisch klimaat ook in onze gemeente onder druk komen te staan. Nieuwe bedrijven kunnen niet langer uitbreiden (wanneer dit een verhoging van de capaciteit vergt)

	of desgewenst nieuwbouw realiseren. Er is een start gemaakt met de zoektocht naar alternatieve oplossingen voor deze congestieproblematiek. Het Kempisch Ondernemers Platform (KOP) heeft aangegeven daarin graag een rol te willen vervullen. Zij hebben een traject bedacht dat bijdraagt aan het behalen van onze doelstellingen. De vier Kempengemeenten (Bergeijk, Bladel, Eersel, Reusel-De Mierden) hebben middels een samenwerkingsverklaring en financiële bijdrage aangegeven te willen samenwerken met het KOP om de verduurzaming van bedrijventerreinen te stimuleren. Gezamenlijk is besloten om te starten op de Waterlaat in Bergeijk met het oog op de eventuele toekomstige uitbreiding (Waterlaat 7) en de bestuurlijke/ambtelijke betrokkenheid die reeds aanwezig is.
Betrokken partijen	Kempisch Ondernemers Platform (KOP), Alius Energy, Scholt Energy, Enexis, RABObank en KempenEnergie en ondernemers op de Waterlaat (7).
Resultaten 2022	In 2022 is de vaste werkgroep en tevens Stuurgroep gevormd met een bestuurlijke/ambtelijke vertegenwoordiging vanuit onze gemeente, Scholt Energy, Alius Energy, KempenEnergie, RABObank en afvaardiging vanuit het KOP. Enexis denkt vanuit het perspectief netbeheerder mee in het project. In 2022 is gestart met het informeren van ondernemers op de Waterlaat (7) middels een aantal informatiebijeenkomsten. Met name de problematiek omtrent netcongestie, de vooruitzichten voor ondernemers qua uitbreiding/nieuwbouw en de mogelijke oplossingsrichtingen zijn hierbij benoemd. Een selectie van grootverbruikers op de Waterlaat heeft aangegeven mee te willen doen in een eerste ‘kopgroep’. In samenwerking met alle partners is gestart met het traject om oplossingen voor de netcongestie verder uit te werken. Zo is gestart met het verzamelen van de benodigde bedrijfsgegevens, de technische uitwerking van de mogelijke oplossing(en), is de lobby om de benodigde wet- en regelgeving aangepast te krijgen gestart en wordt er gekeken naar financieringsmogelijkheden voor de oplossing(en).
Uitvoering 2023	Dit is een langdurig project waarin we samen met ondernemers, in eerste instantie een ‘kopgroep’, bekijken en proberen om alternatieve oplossingen te vinden en implementeren ten aanzien van de congestieproblematiek. Ook 2023 zal in het teken staan van de technische uitwerking van eventuele oplossingen in combinatie met de benodigde aanpassing van landelijke wet- en regeling. Mocht dit voorspoedig verlopen, dan kan een eventuele implementatie van de technische oplossing in een pilot-vorm plaatsvinden. Betrokken partijen zoals Enexis Netbeheer, (de)centrale overheden en innovatiepartners hebben reeds aangegeven hiervoor open te staan en dit traject graag te willen onderzoeken. Het KOP, onder leiding van Jan Rietdijk, is verantwoordelijk voor de uitvoering van het project. De Kempengemeenten blijven betrokken doordat er regelmatig werkoverleg gepland wordt waarin voorzien wordt in updates. Daarnaast krijgen alle gemeenten bij alle bepalende documentatie, zoals subsidieaanvragen en plannen, de gelegenheid de stukken in te zien en hierop te reageren. De gemeente Bergeijk is als gemeente waar het project plaatsvindt bestuurlijk- en ambtelijk nauw betrokken en tevens lid van de Stuurgroep.
Opbrengsten	n.v.t.

2.2	**Controles Informatie- en energiebesparingsplicht bedrijven**

Korte omschrijving en doel project	Bedrijven met een verbruik vanaf 50.000kWh elektriciteit of 25.000 m3 aardgas per jaar hebben op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer de verplichting om energiebesparende maatregelen te nemen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder. Daarnaast hebben zij sinds 1 juli 2019 de plicht tot het melden van deze energiebesparende maatregelen (informatieplicht). Door de ODZOB is reeds meerdere keren een ondersteuningsregeling aanvraag gedaan. Met de regeling kunnen bevoegd gezag en omgevingsdiensten externe capaciteit inhuren om bijvoorbeeld bedrijven die nog geen rapportage ingediend hebben, aan te sporen dat alsnog te doen of een controle op energiebesparing uit te voeren. Niet alle bedrijven kunnen met deze regeling in hetzelfde jaar gecontroleerd worden, maar dit project zal de komende jaren worden voortgezet.
Betrokken partijen	ODZOB, EZK
Resultaten 2022	In januari 2023 ontvangen we als gemeente Bergeijk de bereikte resultaten voor het jaar 2022. Vooralsnog geven we hier een inschatting. **Ontvangen rapportages (peildatum Q2 2022)** • In totaal hebben 123 bedrijven een rapportage ingediend volgens de informatieplicht. • 60 bedrijven hebben aangegeven dat zij niet onder de informatieplicht vallen, omdat het energieverbruik lager is gelegen dan de gestelde grenswaarden. • Uitgaande van een inschatting die is gemaakt door het Ministerie van EZK bij de start van het project (inschatting was 216 informatieplichtige bedrijven), betekent dit dat ongeveer 84% zich heeft gemeld (wel/geen informatieplicht). **Projectperiode 2022/2023** Voor 2022 en 2023 staan de volgende activiteiten op de planning waarbij we ons steeds vaker willen richten op 'complexere bedrijven'. Denk dan bijvoorbeeld aan bedrijven met een uitgebreid productieproces of een groot aantal machines. De verwachting is dat veel van deze bedrijven een hoog energiegebruik hebben en daarom ook een meerwaarde om inzicht te hebben in het daar aanwezige besparingspotentieel. <u>Het gaat in ieder geval om:</u> • Inventariserende controles bij (vooralsnog) onbekende bedrijven met binnentreding (21). • Bedrijfsbezoeken bij een eenvoudig bedrijf incl. opstellen 1e waarschuwingsbrief (9). • Fysieke hercontroles bij een eenvoudig bedrijf, incl. opstellen 2e waarschuwingsbrief (8). • Bedrijfsbezoeken bij een complex bedrijf incl. opstellen 1e waarschuwingsbrief (4). • Fysieke hercontroles bij een complex bedrijf incl. opstellen 2e waarschuwingsbrief (3).
Uitvoering 2023	Zie voorgaande voor een uitgebreide beschrijving. Naar verwachting stelt het Rijk voor 2023 extra budget beschikbaar om de ondersteuningsregeling voor de gemeenten voort te zetten, aangezien duidelijk geworden is dat de versnelde verduurzaming onder bedrijven nog te langzaam gaat in lijn met de doelen uit het Klimaatakkoord. Op het moment van schrijven is nog geen concrete duidelijkheid over de hoogte van deze extra bijdrage voor de regeling voor afzonderlijke gemeenten.
Opbrengsten	n.v.t.

2.3	**Energielabel C verplichting Kantoorpanden**
Korte omschrijving en doel project	Vanaf 1 januari 2023 moeten kantoorpanden minimaal een Energielabel C hebben. Anders mag het kantoorgebouw niet meer worden gebruikt als kantoor. Het kantoorgebouw dient te voldoen aan deze verplichting wanneer de gebruiksoppervlakte van de kantoorfuncties >50% van de totale oppervlakte van een gebouw betreft en/of wanneer de gebruiksoppervlakte van de kantoorfuncties >100m2 is. De gemeente Bergeijk kent in totaal 16 kantoorgebouwen die, op basis van een eerste inschatting, onder deze verplichting vallen.
Betrokken partijen	ODZOB, EZK
Resultaten 2022	De ODZOB heeft een informerende brief verstuurd naar eigenaren van kantoorpanden (in totaal 16) die nog geen energielabel hebben of een slechter energielabel dan C. In de brief wordt o.a. gestimuleerd om verregaande energiebesparende maatregen te nemen en worden daarbij ook tips genoemd. De informatiebrief heeft als voornaamste doel om kantooreigenaren (en gebruikers) te informeren over de Energielabel C verplichting en daarnaast inzicht te krijgen in hoeverre kantoren die op de eerste (concept)lijst van mogelijke Energielabel C verplichting staan, daar onterecht op staan en niet labelplichtig zijn (de lijst met kantoren is niet 100% waterdicht).
Uitvoering 2023	Vanaf 2023 volgt dan het daadwerkelijke toezicht en handhaving op de verplichting. Het toezicht bestaat uit een aantal stappen van administratieve controle, een administratieve hercontrole en een fysieke hercontrole. Als het bedrijf dan nog steeds niet voldoet, dan zal er handhaving moeten plaats vinden. De uiterste consequentie is de sluiting van een kantoorpand. Echter, om voorgaande te voorkomen zetten we vooral in op informeren/communicatie en daarna meerdere toezichtstappen voordat het op handhaving aankomt. De gemeente ontvangt van het Rijk middelen in het gemeentefonds voor deze wettelijke taak van toezicht op de Energielabel C verplichting. Deze kunnen we gebruiken ter dekking van de kosten. Voor onze gemeente is dat een terugkerende jaarlijkse bijdrage van €2090 (in ieder geval t/m 2025).
Opbrengsten	n.v.t.

3. Duurzame Mobiliteit

3.1	**Laadpalen**
Korte omschrijving en doel project	Nadat in 2019 beleid is opgesteld dat elektrisch rijden en laden van elektrisch vervoer stimuleert is in 2020 gestart met de uitrol van laadvoorzieningen in de openbare ruimte. Verwacht wordt een toename van elektrische auto's. We hebben de verwachting dat de stijging vooral plaats vindt bij huishoudens welke een parkeergelegenheid hebben op eigen terrein. Voor inwoners die geen mogelijkheid hebben op eigen terrein is het vanaf 2020 mogelijk om een aanvraag in te dienen voor een openbare laadpaal. Om te voorzien aan de groeiende vraag naar openbare laadpalen in de toekomst zijn we gestart met het plaatsen van openbare laadpalen voor inwoners en bezoekers.
Betrokken partijen	Vattenfall InCharge
Resultaten	Volgens de klimaatmonitor zijn in 2020 0,8% van de auto's elektrisch. Er zijn inmiddels 9 semi-publieke reguliere oplaadpunten. Dit zijn laadpalen die door inwoners zijn aangevraagd en geplaatst die geen eigen terrein hebben om op te laden.(Bron: RVO)

	Vanaf het 3e kwartaal 2021 is de eerste tranche ingezet van de openbare laadpalen. Op dit moment zijn er 12 publieke reguliere oplaadpunten. (Bron: RVO) In beginsel wordt er één parkeerplek ingericht en bij veelgebruik wordt de tweede parkeerplek ook ingericht voor het opladen van elektrische auto's; 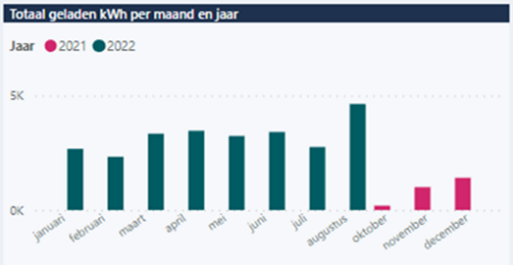 **Laadsessies per plaats in 2022** | Plaats	#Laadpunten	kWh	#Sessies	#Gebruikers	kWh per punt per dag
---	---	---	---	---	---
Bergeijk	4	12.718	788	123	13,13
Luyksgestel	2	2.835	122	60	5,86
Riethoven	4	6.879	377	82	8,97
Westerhoven	2	3.392	136	53	6,99
Totaal	**12**	**25.824**	**1.423**	**307**	**9,24**	 Opbrengsten Een elektrische auto opgeladen met stroom uit stopcontact (grijs-groen mix) stoot per 12.000 km 1500kg minder CO2 uit dan een benzine auto. Het aandeel groene elektriciteit zal de komende jaren toenemen waarmee deze berekening nog gunstiger uitkomt.

3.2	**Fietsambitie**
Korte omschrijving en doel project	In de gemeentelijke visie Mobiliteit wordt met de fietsambitie hoog ingezet op de fiets. We zetten in op goede en comfortabele fietsroutes. De gedachte qua duurzaamheid is, de fiets een alternatief te laten zijn voor het autogebruik. De laatste jaren zijn grote stappen gemaakt in het uitvoeren van de fietsambitie, ook de komende jaren zullen we in blijven zetten op het realiseren van de fietsambitie waarbij de fietsverbinding van Bergeijk naar het stedelijk gebied als onderdeel van het regionale project F67 – De Kempenroute hoog op de agenda blijft staan.
Betrokken partijen	Iv Infra b.v., Beeckk Ruimtemakers
Resultaten	De fietsambitie gaat over de infrastructurele kant waarmee we de ambitie hebben fietsgebruik te stimuleren. In het kader van de fietsambitie zijn de afgelopen jaren de volgende resultaten geboekt: 1. Fietsverbinding Bergeijk – stedelijk gebied. Eerste deel Broekhovenseweg uitgevoerd. Laatste deel Broekhovenseweg (Zevenfonteinen – Volmolen) realisatie 2022 – 2023. Ploegpad gereed. Fietsstraat Walik, in voorbereiding, mogelijke realisatie 2023. 2. Fietspad Luyksgestel – Weebosch. Gerealiseerd. 3. Fietsverbinding Eersel – Bergeijk. Gerealiseerd. 4. Fietspad Walik – Steensel. In voorbereiding, mogelijke realisatie 2023.

	5. Fietsverbinding Kempervennen. Tijdelijk on-hold, in afwachting op ontwikkelingen Eurocircuit. 6. Fietsverbinding Witrijt. Tijdelijk on-hold. Met de vaststelling van de Gemeentelijke Visie Mobiliteit 2022-2026 zijn de fietsverbindingen Kruisboomweg (Luyksgestel) en Borkelsedijk (Bergeijk) aan de fietsambitie toegevoegd.

4. Duurzame gemeente

4.1	**Verduurzamen dienstreizen door middel van elektrische auto's**
Korte omschrijving project	Vanuit het voorbeeldgedrag van de gemeente is het wenselijk om het werk-werk verkeer op een duurzame manier uit te voeren. Dit kan door enerzijds meer op afstand te vergaderen maar zeker ook door het gebruik van duurzame vervoersmiddelen. In andere Kempengemeenten is het al gemeengoed dat ambtenaren gebruik maken van elektrische vervoersmiddelen. Dit kunnen we ook in Bergeijk budgettair neutraal doorvoeren doordat de kosten gedekt worden door een vrijval van budget dienstreizen.
Betrokken partijen	Gemeente.
Activiteiten en planning	2023: aanschaf
Opbrengsten	Een elektrische auto opgeladen met stroom uit stopcontact (grijs-groen mix) stoot per 12.000 km 1500kg minder CO2 uit dan een benzine auto. Het aandeel groene elektriciteit zal de komende jaren toenemen waarmee deze berekening nog gunstiger uitkomt.

4.2	**Regionale Energie Strategie (RES)**
Korte omschrijving en doel project	Als onderdeel van het Klimaatakkoord vraagt het Rijk iedere RES-regio om Regionale Energiestrategie (RES) op te stellen en te versturen om te kunnen doorrekenen. De RES van de Metropoolregio Eindhoven (MRE) is een samenwerking van 21 gemeenten, twee waterschappen, provincie Noord-Brabant en Enexis Netbeheer. De gemeenten werken met elkaar samen via de subregio's de Peel, de Kempen, de A2-gemeenten en het Stedelijk Gebied Eindhoven. Eind 2021 is de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 vastgesteld voor de Metropoolregio Eindhoven (MRE).
Betrokken partijen	Stuurgroep, Programmateam, Provincie Noord-Brabant, Adviesgroep (o.a. BMF/ZLTO/TU/e), Waterschap de Dommel/Aa en Maas, Enexis, Metropoolregio Eindhoven (21 gemeenten) en werkgroepen (energiesysteem/besparing/warmte/financiële participatie).
Resultaten 2022	In 2022 hebben we gewerkt aan het Samenwerkings- en Uitvoeringsprogramma (S&UP) RES MRE. In onze regio willen we meer energie besparen, meer duurzame energie opwekken en gebruikmaken van de beschikbare duurzame warmtebronnen. Om dit mogelijk te maken, lopen er diverse projecten en onderzoeken. Met het S&UP hebben we overzichtelijk gemaakt wat we hierin nu al bereiken met de huidige inzet van gemeenten en partners. Dit overzicht is een 'levend document' welke we in het kader van monitoring actueel houden en die weer zal wijzigen naar gelang nieuwe activiteiten zich aandienen of wanneer er impactvolle veranderingen optreden. Met behulp van het overzicht kunnen we het gesprek starten over waar het beter, meer en/of sneller moet en wat onze regionale aandachtspunten zijn in lijn met de vastgestelde ambities uit

	de RES 1.0. Het is een instrument om slimmer te kunnen regisseren en sturen op de voortgang en realisatie van de gedeelde opgaven op het terrein van energietransitie binnen de MRE. Daarnaast wordt het gemakkelijk om de verbinding te leggen met andere grote thema's op regionaal niveau, zoals de woningbouwopgave, mobiliteit en de transitie van het landelijk gebied.
Uitvoering 2023	Gezien de opgave van het Rijk om de RES'en tussentijds te herijken (RES 2.0/3.0/etc.) zijn we als regio nog niet klaar na vaststelling van de RES 1.0. We moeten kunnen beoordelen of de gestelde doelen en ambities nog realistisch en ook ambitieus genoeg zijn. Bovendien is de verwachting dat we door technologische ontwikkelingen en opgedane ervaringen ook tot nieuwe inzichten zullen komen. Ook in aankomende jaren zullen we dus werk moeten blijven verzetten aan de RES. Als vervolg op de RES 1.0 zijn we in 2022 gestart te werken aan een zogenaamd 'RES Voortgangsdocument' naast de formele RES-herijking in de vorm van de RES 2.0 (en zo verder). Zo monitoren we bijvoorbeeld hoe het staat met onze gestelde doelen, bedenken we tussenoplossingen voor problemen zoals de congestie op het elektriciteitsnet & energiearmoede en staan we stil bij de uitvoering van een grote verscheidenheid aan projecten binnen de regio. Het RES voortgangsdocument dient uiterlijk op 1 juli 2023 te worden aangeboden aan het Rijk. Het S&UP voor onze regio was/is de opmaat naar dit document. Nadat we het RES voortgangsdocument hebben opgeleverd maken we een start met de daadwerkelijke RES 2.0.
Opbrengsten	S&UP, RES Voortgangsdocument 2023

4.4	**Opstellen Strategie en uitvoeringsorganisatie TVW**
Korte omschrijving project	Bergeijk moet in 2050 aardgasvrij zijn. In het klimaatakkoord is vastgelegd dat de gemeente de regierol krijgt. Deze nieuwe wettelijke taak wordt vastgelegd in (reeds aangekondigde) nieuwe wetgeving, zodat de gemeente in iedere buurt/wijk en op alle bedrijventerreinen kan aansturen op de warmtetransitie. Dit is een omvangrijke taak. Het Rijk heeft op 1 juni 2022 het beleidsprogramma 'Versnelling Verduurzaming Gebouwde omgeving' aangekondigd dat er flink meer middelen beschikbaar komen voor gemeenten om deze nieuwe wettelijke taken in te vullen. De programmamiddelen gaan daarmee in 5 jaar vervijfvoudigen. Voor Bergeijk betekent dit dat er tot 2030 ruim 6 miljoen beschikbaar komt om aan de uitvoer energietransitie te werken. Dit vraagt om een nieuwe visie op het programma en versterking van het uitvoeringsprogramma.
Betrokken partijen	gemeente
Uitvoering 2023	We gaan aan de slag met het opstellen van een visie en strategie op het programma voor de gebouwde omgeving uiteen. Deze zal in lijn met de vastgestelde TVW zijn. In dit document beschrijven we hoe we de extra middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor de nieuwe wettelijke taken efficiënt kunnen inzetten. We lichten de nieuwe taken toe die op de gemeente afkomen en vertalen dit naar een uitvoeringsprogramma dat stapsgewijs wordt versterkt en opgeschaald tot aan 2026. Daarmee schetsen we in het document het groeipad naar een volwassen uitvoeringsprogramma voor de warmtetransitie in de gebouwde omgeving. We zullen dit document aan uw raad voorleggen.

5. Hernieuwbare energie

5.1	**Procedure voor grootschalige zonne- en windenergie**

Korte omschrijving en doel project	Door de uitstoot van CO_2 verandert het klimaat en dat heeft negatieve gevolgen, zoals overstromingen, lange periodes van droogte en het stijgen van de zeespiegel. Om de klimaatveranderingen een halt toe te roepen is wereldwijd afgesproken het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen. Ook de Nederlandse overheid ziet de noodzaak hiervan in en heeft als doel (inmiddels) 55% minder CO_2 uit te stoten in 2030 en 95% in 2050. Het Nederlandse klimaatakkoord wijst ook gemeenten op het nemen van hun verantwoordelijkheid. Als gemeente Bergeijk hebben we het doel om in het jaar 2030 energieneutraal te zijn. Om dit te behalen is het, naast bijvoorbeeld energiebesparing en zon-op-dak, nodig om ook grootschalig duurzame energie op te wekken. In dit licht heeft de gemeenteraad op 23 april 2020 het beleid- en toetsingskader voor grootschalige zonne- en windenergie vastgesteld en is per 1 mei 2020 in werking getreden.
Betrokken partijen	Kempengemeenten, Provincie Noord-Brabant, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), Enexis/TenneT, Ministerie van EZK.
Resultaten 2022	Destijds is besloten om Bergeijk Zuid-West (na grondig vooronderzoek) aan te wijzen als voorkeursgebied voor de mogelijke ontwikkeling van grootschalige energieprojecten. Daarbij is tevens besloten om voor onbepaalde tijd in de gehele gemeente medewerking te verlenen aan zonne-energie op VAB-locaties (binnen bestaand bouwvlak), op voorwaarde dat de bebouwing dusdanig wordt teruggedrongen dat deze past binnen de nieuwe bestemming. Het voorkeursgebied is voor een bepaalde tijd opengesteld voor de indiening van projectvoorstellen waar uiteindelijk 7 projectvoorstellen resteerde. De gemeenteraad heeft besloten om medewerking te verlenen aan maximaal één projectvoorstel in het voorkeursgebied. Initiatiefnemers is daarom gevraagd om de mogelijkheden te onderzoeken om te komen tot één gezamenlijk voorstel. Van de 7 eerder ingediende projectvoorstellen, door 7 afzonderlijke initiatiefnemers, zijn er na de sluitingstermijn nog in totaal 2 projectvoorstellen overgebleven. Er zijn dus partijen die elkaar gevonden hebben, maar helaas heeft het niet geleid tot één resterend voorstel. Deze projectvoorstellen zijn in de loop van 2022 door het deskundigenpanel (zie Organisatie deskundigenpanel) getoetst op basis van het vastgestelde beleidskader en de bevindingen zijn teruggekoppeld aan de initiatiefnemers (zowel fysiek als op papier). In de tussentijd hebben de Kempen sinds begin 2020 te maken met terugleverschaarste op het elektriciteitsnet. In de loop van 2022 is duidelijk geworden dat ook afnameschaarste werd afgekondigd. Een afnameovereenkomst voor grootzakelijke aansluitingen was niet meer mogelijk. Aanvullend en op basis van de gepubliceerde investeringsplannen (januari 2022) van netbeheerders TenneT & Enexis bleek dat we pas >2032 extra structurele capaciteit op het elektriciteitsnet konden verwachten. Voorgaande ontwikkelingen vereisten naar de mening van de gemeente een aanpassing van het vervolgproces. Voorgesteld is om, als tussenstap, de twee initiatiefnemers te vragen om een plan van aanpak op te stellen over de beoogde aansluiting op het elektriciteitsnet. Deze PVA's zijn beoordeeld i.s.m. onder andere netbeheerders Enexis & TenneT en de Provincie Noord-Brabant. De beoordeling bood voor de betrokken partijen voldoende aanleiding om het proces voort te zetten. Initiatiefnemers kregen vervolgens twee maanden de tijd om de eerder ingeleverde projectvoorstellen aan te passen en opnieuw in te leveren bij de gemeente (zie voorlopige planning op de website).

Uitvoering 2023	Het deskundigenpanel toetst de definitieve projectvoorstellen nogmaals op basis van de vastgestelde kaders waarna een advies over medewerking volgt aan het College van B&W. Vervolgens wordt het projectvoorstel voorgelegd aan de gemeenteraad. Naast voorgaande blijven we betrokken bij eventuele acties/updates aangaande de congestieproblematiek c.q. de zoektocht naar alternatieve oplossingen.
Opbrengsten	Eén windturbine bespaart circa 3.800.000 CO2 kg/jr (een moderne windturbine staat gelijk aan circa 15ha zonneveld). Eén hectare zonneveld bespaart circa 253.000 CO2 kg/jr

5.2	**Stimuleringslening Duurzaamheid**
Korte omschrijving en doel project	Het verstrekken van een duurzame lening aan inwoners die aan de slag gaan met het verduurzamen van hun woning. Met een rente van 0%. De uitwerking van deze regeling vindt u in de verordening Duurzame lening.
Betrokken partijen	SVn
Resultaten 2022	Op 5 september 2022 zijn er op 33 aanvragen voor een duurzame lening aangevraagd. De uiteindelijke aanvraag met een financiële toets wordt door SVn verzorgd. **Stimuleringslening Duurzaamheid** svz 5 sept 2022 **Aanvraag consumptieve lening (tot €10.000)** aantal — gemiddeld aanvraag bedrag — totaal bedrag 26 — € 8.628 — € 221.703 **Aanvraag hypothecaire lening (vanaf €10.000 tot €40.000)** aantal — gemiddeld aanvraag bedrag — totaal bedrag 7 — € 25.502 — € 178.515 Totaal — € 400.218 Voor de uitvoering van de Stimuleringslening Duurzaamheid wordt een administratieve kracht ingehuurd en in het 1e uitvoeringsjaar een externe specialist voor de inrichting van de regeling en het oppakken van inhoudelijke vragen. Totale kosten: € 6500,- Per aanvraag 2 uur per aanvraag. Bij ongeveer 45 aanvragen is dat 90 uur op jaarbasis. De verwachting is dat de begrote €500.000 dit jaar wordt aangevraagd.
Uitvoering 2023	We gaan in 2023 de Stimuleringslening Duurzaamheid niet verlengen. Er zijn een aantal redenen om een verdere verlenging niet door te zetten: 1. Begin 2022 kregen wij van SVn te horen dat er een fout was gemaakt in de kosten berekening. In de voorbereiding op deze lening, had SVn de gemeente verzuimd te melden dat wanneer een consumptieve lening wordt verstrekt tegen 0 % rente daar €550,- afsluitkosten voor worden doorberekend. Deze extra kosten post werd pas duidelijk na het toesturen van de contracten. Het was dus ook niet mogelijk geweest om deze extra kostenpost mee te nemen in de besluitvorming door de gemeenteraad. Wij hebben hierop bezwaar aangetekend. SVn is ons tegemoet gekomen door de kosten gedurende 2022 voor de consumptieve leningen niet door te rekenen aan de gemeente.

	Wanneer in 2023 de kosten voor het afsluiten van een consumptieve lening wel worden doorgerekend betekent dat dat we €21.000 (±35 consumptieve leningen) moet reserveren voor de kosten van de consumptieve leningen. We willen er niet voor kiezen om dit aan de leningnemers door te rekenen. Het zou immers betekenen dat er rond de 7% kosten worden berekend bij een leenbedrag van €8500. 2. Landelijke ontwikkelingen: Energiebespaarlening, energiebespaarhypotheek, Nationaal Warmtefonds, Groene zone 2.0 Bewoners die verduurzamingsmaatregelen niet zelf kunnen financieren, kunnen maatregelen financieren via het Nationaal Warmtefonds. Zo is het vanaf 1 november 2022 mogelijk voor huishoudens met een verzamelinkomen tot € 45.014 per jaar een Energiebespaarlening af te sluiten met een rente van 0%.
Opbrengsten	Wanneer het totale budget wordt geïnvesteerd in duurzame maatregelen, bespaart dit energie en CO2 uitstoot. Een inschatting maken van de CO2-reductie bij een investering van €500.000, is lastig omdat het afhankelijk is van de maatregelen die men neemt. De inwoners die gebruikmaken van de duurzame lening, kunnen ook subsidie aanvragen bij de gemeente voor een aantal maatregelen. De CO2-reductie zit dan ook al in deze berekening. Wanneer het hele budget gebruikt wordt door inwoners om zonnepanelen aan te schaffen, zijn dat ongeveer 90 woningen met gemiddeld 10 panelen van 300Wp. Dit zou een Co2 reductie opleveren van 135.000 kg CO2 per jaar.

5.3	**Organisatie/formatie deskundigenpanel en beoordeling projectvoorstellen**
Korte omschrijving en doel project	Onderdeel van het project ‘grootschalige zonne- en windenergie in de Kempen’ is de formatie van een deskundigenpanel ten behoeve van de toetsing- en advies van ingediende projectvoorstellen vanuit initiatiefnemers. Het deskundigenpanel bestaat uit een combinatie van ambtelijke deskundigheid uit de gemeente (Voorzitter & Secretaris) in combinatie met een vijftal externe deskundigen voor de gebieden ‘financiële participatie’, ‘landschappelijke inpassing’, ‘ruimtelijke ordening’, ‘energetische haalbaarheid’ en ‘ecologie’. Een uitgebreide toelichting op de benodigde expertise in het deskundigenpanel is opgenomen in de toetsingskaders van het beleid.
Betrokken partijen	Kempengemeenten (Bergeijk, Oirschot, Reusel-De Mierden), RVO, twaalftal externe specialisten.
Resultaten 2022	In totaal hebben we als drie samenwerkende Kempengemeenten 12 externe specialisten geselecteerd voor deelname aan de *pool* van deskundigen. Deze pool moet gezien worden als het ‘adressenboekje’ waaruit we, op basis van de beschikbaarheid in de gestelde toetsingsperiode, de deskundigen voor het *panel* kunnen selecteren. Het deskundigenpanel toetst uiteindelijk de overgebleven projectvoorstellen. Zoals bekend toetst het deskundigenpanel de projectvoorstellen in totaal twee keer. Tijdens de eerste beoordelingsronde (2022) met een advies aan de initiatiefnemer(s) ten aanzien van mogelijke verbeteringen/aanpassingen en tijdens de tweede beoordelingsronde met een advies aan de gemeente over potentiële medewerking aan een

	projectvoorstel. Het voorzitterschap van het deskundigenpanel en het contact met initiatiefnemers is de verantwoordelijkheid van de gemeente. Dit deskundigenpanel heeft in een eerste ronde van feedback de twee overgebleven projectvoorstellen (zie project Procedure voor grootschalige zonne- en windenergie) getoetst op basis van het beleid- en toetsingskader. In de eerste helft van 2022 is deze feedback teruggekoppeld en heeft er ook een fysiek gesprek plaatsgevonden tussen initiatiefnemers en het deskundigenpanel ten aanzien van bijkomende toelichting/onduidelijkheden en de mogelijkheid tot het stellen van vragen. Hiermee is destijds de eerste feedbackronde afgerond.
Uitvoering 2023	In de loop van 2023 zal het deskundigenpanel wederom bij elkaar komen om de projectvoorstellen te toetsten. Initiatiefnemers hebben op dat moment de kans gehad om aanpassingen te verrichten en de definitieve projectvoorstellen in te dienen. Het deskundigenpanel zal op dat moment opnieuw toetsen op basis van het vastgestelde beleidskader.

5.4	**Innovatie-route netcongestie (Energielandschap de Kempen)**
Korte omschrijving en doel project	Onderzoek betreffende de mogelijkheden voor alternatieve oplossingen op het Kempisch Bedrijven Park (KBP) ten aanzien van de geldende beperkingen op het huidige elektriciteitsnet (netcongestie) zoals eerder omschreven. De Kempengemeenten willen graag een goed en duurzaam vestigingsklimaat bieden in de regio. We willen ons profileren als een regio die uitmunt in technische innovatie en slimme maakindustrie. We willen ook graag een bijdrage leveren aan regionale en landelijke klimaatdoelstellingen. Deze economische en klimaat ambities staan onder druk aangezien Enexis ons per brief in maart 2022 heeft laten weten dat er afnameschaarste voor ons verzorgingsgebied werd aangekondigd. In mei 2022 bleek dat TenneT voor de gehele provincies Brabant & Limburg per direct te gelden. Reeds 2-3 jaar hebben de Kempengemeenten al te maken met congestie betreffende teruglevering van energie. Binnen het project creëren we een proeftuin, waarbinnen we korte- en lange termijn oplossingen ondersteunen voor de netwerkproblemen. Onder de huidige uitbreiding – en investeringsplannen van de netbeheerders is pas over circa 10 jaar zicht op oplossingen door middel van verzwaringen en uitbreidingen van het net. We willen door innovaties en intensieve samenwerking minder afhankelijk zijn van de landelijke netwerkcapaciteit en -infrastructuur. We faciliteren technische en procesmatige oplossingen in een ruimtelijke context.
Betrokken partijen	Brainport Development, Provincie Noord-Brabant, Enexis/TenneT, VDL Energy Systems, Scholt Energy, Alius Energy, Bilfinger Tebodin, Kempengemeenten, ondernemers op het KBP.
Resultaten 2022	De Kempengemeenten hebben Bilfinger Tebodin in eerste instantie gevraagd om de problematiek te inventariseren en advies te leveren in de oplossingsrichtingen. Deze fase is met een aantal bijeenkomsten op het KBP afgerond. Hieruit is een kopgroep geformeerd die het advies een stap verder brengt en ook de huidige energiebalans op het bedrijvenpark in beeld brengt. Onder leiding van VDL is deze groep verder gegaan met het uitwerken van de technische oplossingsrichtingen, het opstellen van energieprofielen en daarmee de eerste inzichten om tot gezamenlijke afspraken met ondernemers te komen. Technisch gezien is de prioritaire oplossingsrichting het mogelijk maken van meer flexibiliteit op het elektriciteitsnetwerk. Dat we te maken hebben met congestie is enkel gebaseerd op een paar pieken, maar daardoor lopen we tussen de pieken heel veel

	opwekpotentieel mis. Met monitoring en curtailment komen we heel ver. Die maatregel willen we combineren met opslag en ook ruimte bieden voor oplossingen die nog innovatief zijn en waar we mee willen experimenteren. Dit vraagt naast technische oplossingen ook om afspraken met- en tussen de bedrijven. Elementen die veel meer op sociale innovatie gericht zijn. Politiek gezien hebben we samen met Brainport Development een netwerk opgezet van diverse organisaties en instanties die nodig zijn om tot oplossingen te komen. We hebben hulp nodig in de vorm van informatie (data), innovatieruimte buiten de bestaande wet- en regelgeving en daarbij ook financiële ondersteuning om de volgende fase(s) te kunnen ingaan.
Uitvoering 2023	In 2023 (en ook de jaren daarna) zetten we de zoektocht- en lobby naar mogelijke oplossingen/alternatieven voor de congestieproblematiek voort, op zowel het KBP alsook de uitrol over andere bedrijventerreinen in de Kempen. Uiteindelijk is het een gezamenlijk traject waarbij we van elkaar moeten leren zonder continue zelf het wiel te willen uitvinden. Dit is dan ook geen proces van snelle overwinningen, maar eerder een langdurig traject waarbij volharding essentieel zal zijn.

5.5	**Subsidie duurzame energie 2022-2025, onderdeel duurzame opwekking / besparing gasgebruik**
Korte omschrijving en doel project	Subsidieregeling duurzame maatregelen voor particuliere woningeigenaren. ▪ Financiële prikkel om inwoners te stimuleren hun woning klaar te maken voor aardgasvrij wonen. ▪ Subsidie werkt extra stimulerend in combinatie met het energieadvies van Kempenenergie. (Zie project Advisering, stimulering en begeleiding van huiseigenaren) Doel: Subsidie energie besparen: 50 woningen p/j met besparingen op gas door gebruik warmtepomp, warmtepompboiler, zonneboiler en/of inductiekookplaat. Voor de uitvoering van de subsidie wordt externe ondersteuning ingehuurd. Totaal aan kosten € 13.000. Voor het verstrekken van de subsidie wordt €37.000,-gereserveerd.
Resultaten	▪ De subsidieregeling loopt vanaf 2016. ▪ In de onderstaande grafiek is het verloop van de uitgevoerde “energieopwekkende” maatregelen zichtbaar. 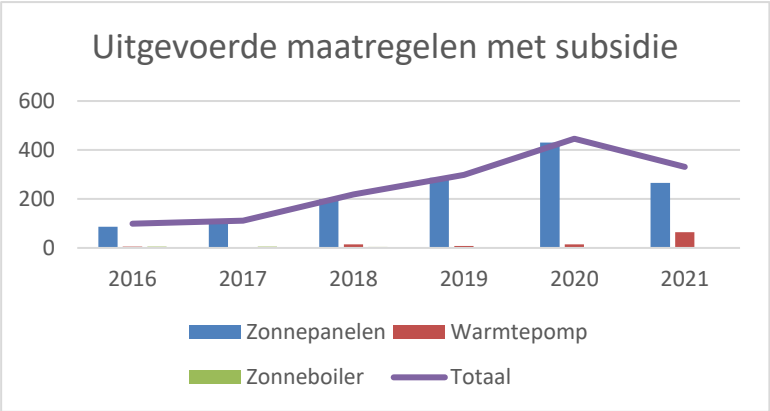

- Vooral van de subsidie op zonnepanelen hebben veel woningeigenaren gebruik gemaakt. In 2020 toen bekend werd dat we de subsidie hiervoor gingen afbouwen ontstond een piek in het aantal aanvragen. Vanaf de 2e helft van 2021 zien we een enorme stijging in het aantal subsidieaanvragen voor (hybride) warmtepompen. Veroorzaakt door een stijgende gasprijs. Hetgeen in 2022 nog een extra wordt gestimuleerd door de oorlog in Oekraïne en onze afhankelijkheid van gas uit andere landen.
- In 2021 zijn 357 aanvragen voor duurzame energieopwekkende en gasbesparende maatregelen in het kader van de subsidieverordening duurzame energie voor particulieren gehonoreerd. Hiermee wordt voor ca € 2.572.723 geïnvesteerd. Er wordt ca € 136.306 aan subsidie verstrekt, geraamd was € 100.000.
-

Resultaten Subsidie duurzame energie besparing voor particulieren 2021								
svz per 5 septi 2022	Aantal			Subsidiebedrag		Eigen investering		Multiplier (afger
Maatregelen	beschikking afgegeven, wachten op gereedmelding	gereedmelding ook afgerond	afwijzing-ingetrokken-afgebroken	beschikking afgegeven, wachten op gereedmelding	gereedmelding ook afgerond	beschikking afgegeven, wachten op gereedmelding	gereedmelding ook afgerond	Multiplier (afgeronde maatregelen)
Zonnepanelen	26	266	3	€ 6.500	€ 66.500	€ 202.191	€ 1.848.296	28
Warmtepomp	30	34	1	€ 29.915	€ 32.641	€ 236.115	€ 280.702	9
Zonneboiler	0	1	0	€ 0	€ 750	€ 0	€ 5.419	7
Subtotaal	**56**	**301**	**4**	**€ 36.415**	**€ 99.891**	**€ 438.306**	**€ 2.134.417**	

- Op 5-9-2022 zijn er 124 ontvankelijke aanvragen voor “energieopwekkende” maatregelen . Totaal uit te keren subsidiebedrag na uitvoering: €105.875.- De verwachting is om ergens rond de €160.000 uit te komen. Dit is hoger dan onze inschatting in 2021 (€37.000) . Wat te maken heeft de enorme groei in aanvragen subsidie (hybride) warmtepompen.

Resultaten Subsidie duurzame energie besparing voor particulieren 2022								
svz per 5 sept 2022	Aantal			Subsidiebedrag		Eigen investering		Multiplier (afger
Maatregelen	beschikking afgegeven, wachten op gereedmelding	gereedmelding ook afgerond	afwijzing-ingetrokken-afgebroken	beschikking afgegeven, wachten op gereedmelding	gereedmelding ook afgerond	beschikking afgegeven, wachten op gereedmelding	gereedmelding ook afgerond	Multiplier (afgeronde maatregelen)
Inductiekookplaat	10	14	0	€ 2.936	€ 3.364	€ 21.672	€ 17.184	5
Warmtepomp	73	21	0	€ 73.000	€ 20.900	€ 618.588	€ 170.891	8
Zonneboiler	4	2	0	€ 4.638	€ 1.037	€ 35.000	€ 4.150	4
Subtotaal	**87**	**37**	**0**	**€ 80.574**	**€ 25.301**	**€ 675.260**	**€ 192.225**	

De genomen maatregelen in 1 jaar leveren tussen de 150.000 en 190.000 kg per jaar besparing CO2 op.

Met deze subsidieregeling hopen we in 2022 34.500 kg/CO2 per jaar extra te besparen.

Uitvoering 2023	De subsidie doorzetten met een nieuwe subsidieverordening 2022-2025 Het bedrag aanpassen naar €160.000 (subsidiegeld) + €27.000 (voor de inhuur administratieve ondersteuning).

6. Klimaatadaptatie

6.1	Uitvoering Klimaatadaptatiestrategie
Korte omschrijving en doel project	De klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda is in de Raad van september 2021 vastgesteld.

	Eén van de activiteiten in de uitvoeringsagenda is het bewustzijn bij inwoners en partners vergroten met betrekking tot klimaatadaptatie, is er binnen BErgeijkENERGY budget gereserveerd. We willen dit doen met activiteiten met en voor inwoners met als doel het bevorderen van het bewustwordingsproces m.b.t. klimaatverandering en adaptatiemogelijkheden en met de inwoners hier direct iets aan doen.
Betrokken partijen	Ondernemers, Waterschap, inwoners, gemeente
Resultaten 2022	In 2022 zijn we gestart met het uitgeven van gratis regentonnen. We doen dit in de wijken waar voorlopig geen herinrichtingsprojecten van de gemeente plaatsvinden. In wijken met herinrichtingsprojecten kunnen inwoners immers gebruikmaken van een stimuleringsregeling afkoppelen. De kern waar wij in 2022 starten, is Riethoven. In november worden 100 regentonnen met afkoppelsysteem gratis beschikbaar gesteld aan inwoners die zich melden. Samen met de Dorpsraad bepalen we een geschikte en beschikbare locatie om een demonstratie afkoppelen te geven en de tonnen uit te delen. De inwoners kunnen na afloop van de afkoppelsessie een regenton mee naar huis nemen. Hierna evalueren we de actie en herhalen de actie volgend jaar als deze succesvol blijkt.
Uitvoering 2023	In 2023 willen we een vervolg geven aan de actie regentonnen. Ook nu begroten we weer €25.000. Verder hebben we het voornemen om deel te nemen aan het NK Tegelwippen. Hiervoor zullen vooral projectleider- en communicatieuren nodig zijn. Via de impulsgelden van het Rijk gaan we proberen hier extra financiering voor te krijgen.

6.2	**Ecologisch maaibeheer**
Korte omschrijving en doel project	De 5 Kempengemeenten hebben samen een onderzoek laten doen in 2020 en 2021 naar de kansen voor ecologisch(er) bermbeheer met als doel verhoging van de biodiversiteit van flora en insecten. Ook goed voor de recreatieve beleving. Op basis van het beheerplan gaat iedere gemeente het beheer op onderdelen aanpassen. Het bermbeheer in Bergeijk wordt uitgevoerd door een groenaannemer (40%) en de eigen Buitendienst (60%). Het huidige bermbeheer belemmert veelal de ontwikkeling van kruiden en is vooral nadelig voor de insectenstand, waaronder wilde bijen. Met inzet van aangepast materieel, maaisel afvoeren en meer gefaseerd maaien ontstaan waardevollere bermen. Goed voor meer biodiversiteit en dat draagt bij aan de natuurlijke bestrijding van plaaginsecten, zoals de eikenprocessierups. De eigen Buitendienst kan een deel van het maaien blijven uitvoeren, mits het beschikt over passend werkmaterieel. De bestaande trekker is hiervoor geschikt.
Betrokken partijen	gemeente
Uitvoering 2023	Inzet van aangepast materieel, maaisel afvoeren en meer gefaseerd maaien ontstaan waardevollere bermen.

6.3	**Klimaatadaptief bosbeheer**
Korte omschrijving en doel project	In 2021 heeft de Raad ingestemd met een strategie Klimaatadaptatie als uitkomst van de klimaatdialoog voor onder andere het Buitengebied. Uit de stresstest komt: in de helft

	van het grondgebied is de vegetatie gevoelig voor verdroging als gevolg van lage grondwaterstanden. Het neerslagtekort stijgt van 210 tot 270 mm naar 300 tot 330 mm in 2050. Hiermee is het streven om in alle relevante gemeentelijke beleidsplannen, bijvoorbeeld bosbeheerplan klimaatadaptief handelen een plek te geven. Er is een rapport over Klimaatslim bos- en natuurbeheer gemaakt over de aanpak met klimaatmaatregelen voor de gemeentelijke bos– en natuurgebieden als bouwsteen voor een nieuw Beheerplan 2022 - 2032. De maatregelen om onder andere verdroging tegen te gaan volgens een landelijke 'gereedschapskist' en gericht op het tevens verkrijgen van provinciale- en rijkssubsidies. Uitgangspunt is een kostenneutraal beheer voor de komende 10 jaar, overeenkomstig het vorige beheerplan. Er is een inschatting gemaakt van de kosten en baten. In het kader van de uitvoeringagenda Klimaatadaptatie willen we ook onze inwoners en andere gebruikers van het buitengebied laten zien wat we als gemeente doen met onze bossen in het kader van klimaatadaptatie. Eind 2022 vindt omtrent dit onderwerp nog een raadsinformatieavond plaats.
Betrokken partijen	gemeente
Uitvoering 2023	Bosbeheer uitvoeren met maatregelen om onder andere verdroging tegen te gaan.